

İlqar Məmmədovla həbsxanada görüş-azad edilməsi gözlənilir

yazısı səh.5-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 2 may 2018-ci il Çərşənbə № 95 (6984) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Parlament "Hərbi vəziyyət haqqında" qanuna ciddi dəyişiklik etdi

Milli Məclisdə istiqalçı deputatların mükafatlandırılması, himn, gerb və bayrağımıza dəyişikliklərin edilməsi, Qarabağla bağlı xüsusi iclas çağırılması təşəbbüsü səsləndi

yazısı səh.6-da

İrana qarşı müharibə hazırlıqları

yazısı səh.4-də

Hacıbala Abutalıbov Bakını yenə sökəcək

yazısı səh.7-də

Ayaz Salayev:

"İstəmirəm ki, filmlərimi Azərbaycan telekanalları göstərsin"

yazısı səh.3-də

12 may Qarabağ mitinqi: Akif Nağı meriyadan narazıdır

yazısı səh.9-da

Yeni nazirlərin və komitə sədrlərinin ilk həftəsi: nələr baş verdi?

yazısı səh.10-da

Banklardan kredit növbəsi-canlanmanın əsl səbəbi...

yazısı səh.12-də

Allaha "sən" deyən general yenə məhkəmə qarşısında

yazısı səh.10-da

ABS-ın dini azadlıqla bağlı hesabatına Bakıdan reaksiya

yazısı səh.13-də

2 körpəsini yandıran azərbaycanlı ilə bağlı yeni faktlar

yazısı səh.15-də

Ərdoğanın daha bir rəqibi bəlli oldu

yazısı səh.2-də

Ölkədə dəhşətli İİV-ə yoluxanların sayı artır

yazısı səh.15-də

"QUSKA" NIN İSTİNTAQA VERDİYİ QARA SİYAHİ - SENSASİYON ADLAR

Hüseyn Abdullayevin istintaqla əməkdaşlığa başladığı, xaricdə və Bakıda gizli əlaqədə olduğu şəxslərin adlarını çəkməyə razılaşdığı deyilir; onun ifadəsi əsasında yeni həbslərin olacağı gözlənilir

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.5-də

Ermənistanda baş nazir davası

Paşinyanın parlamentdə seçilməsi baş tutmadı; ölkədə genişmiqyaslı aksiyalar davam edir

yazısı səh.8-də

İşdən çıxarılan Heydər Əsədov haradadır?

yazısı səh.7-də

Müxalifətdən Rüstəm İbrahimbəyova ağır suçlamalar

yazısı səh.4-də

Eldar Mahmudovun həbsdəki komandasına mesajı: "Məni satmayın!"

yazısı səh.3-də

Eldar Mahmudovun komandasına daxil olan sabiq MTN-çilərin işi üzrə məhkəmə prosesləri yekunlaşdı. Bakı Hərbi Məhkəməsində keçirilən proseslərdə Eldar Mahmudovun komanda üzvlərindən yalnız biri sabiq nazirin əleyhinə tövsif oluna biləcək ifadələr verdi. Qalanları isə Eldar Mahmudovun adını çəkmədilər, onun əleyhinə 1 kəlmə belə danışmadılar.

"Yeni Müsavat"a daxil olan məlumatda deyilir ki, komanda üzvləri həbs olunandan sonra da Eldar Mahmudovun əlaqələri qalıb. Həbsdəki komanda üzvlərinə mesaj yollayan sabiq nazir onlara "məni satmayın" ismarıcı çatdırıb, ailələrinə hər cür dəstək vəd edib. Bildirib ki, onların tezliklə azadlığa çıxmaları üçün əlindən gələni edəcəkdir. Sabiq nazirin bu mesajına, demək olar ki, 99 faiz əməl olundu. Eldar Mahmudovun generalı, onun tapşırıqlarının sözsüz icraçıları olan əlaltıları məhkəmə qarşısında adını çəkmədilər.

Beləliklə, sabiq nazir istintaqdan və məhkəmədən kənar qala bildi. Müşahidələr də göstərir ki, gələn məlumatlar gerçəklikdir. Eldar Mahmudov nazir postunu itirsə də, zəifləmiş duruma gətirilsə də, özünü qorumağı bacardı. O, həbsdə olan, azadlıqda qalan, bu gün də vəzifə daşıyan komanda üzvlərinə hələ də təsir imkanlarını saxlayır. Yazmışdıq, bir də xatırladaq ki, Eldar Mahmudov məhkəmədə sanki hakimlərlə hazırda dəmir qəfəsə olan əlaltılarının arasında da-

yanmışdı.

Ötənlərdə bu haqda yazdıqlarımızdan sitat: "10 iyul 2017-ci ildə Bakı Hərbi Məhkəməsində, ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) istintaq idarəsinin həbsdə olan sabiq şöbə rəisi, polkovnik Vüsal Ələkbərovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb. Hakim Siyavuş Hacıyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub. Hökmə əsasən, V.Ələkbərov 12 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Məhkəmə V.Ələkbərovun polkovnik rüt-besindən məhrum edilməsi ilə bağlı da xüsusi qərardad çıxarıb. Məhkəmənin hökmü ilə V.Ələkbərovun əmlakı müsadirə edilərək, zərərçəkmiş iş adamı Akif Qurbanova verilib. Digər zərərçəkmiş şəxslərin isə mülti iddiası təmin edilməyib. Bundan başqa, məhkəmə sabiq nazir Eldar Mahmudov və nazirliyin baş istintaq idarəsinin rəisi olmuş Mövlan Şixəliyev barəsində cinayət işinin başlanması üçün zərərçəkmişlərin şikayəti əsasında prokurorluğa təqdimat göndərmiş. V.Ələkbə-

Eldar Mahmudovun həbsdəki komandasına mesajı: "Məni satmayın!"

Sabiq nazir onların ailələrinə hər cür dəstək, tezliklə azadlığa çıxmaları üçün əlindən gələni edəcəyini deyib

rovun məhkəməsində E.Mahmudov və M.Şixəliyev barəsində xüsusi qərardad çıxarıldan sonra Sabunçu Rayon Məhkəməsinin inzibati binasında Bakı Hərbi Məhkəməsinin hakimləri Akif Çovdarov və digərlərinin işi üzrə prosesdə çox böyük narahatlıq keçirməyə başladılar. Səbəb isə o idi ki, Akif Çovdarov aylardır davam edən sükutu pozub aksenti dəyişmişdi.

O, üstüörtülü, işarəli, göz-qaşlı, şəhadət barmağını yuxarı qaldıraraq fikirlərini izah etmək taktikasını hər şeyi oldu-

ğu kimi çılpaqlığı ilə danışmaq taktikasına güzəştə getmişdi. Dedikləri də bir anın içində günün 1 nömrəli mövzusunə çevrilib hakimliyyəti silkələdi".

Yeni komandası Eldar Mahmudovun barəsindəki xüsusi qərardada bu şəkildə tək belə verməkdən çəkinmədi. Eldar Mahmudov üçün "Axilles dabanı"na çevrilən yalnız MTN-in Antiterror Mərkəzinin sabiq rəisi, general-mayor Elçin Quliyev oldu.

Bakı Hərbi Məhkəməsində Elçin Quliyevin və mərkəzin əməkdaşı, polkovnik Azər

Mehdiyevin işi üzrə keçirilən proseslər zamanı mərkəz rəhbəri sabiq rəhbərinə qarşı istifadə edilə biləcək ifadələr işlədirdi. Lakin həmin ifadələr üzrə araşdırmalar aparılıb konkret nəticəyə gəlinmədi. Elçin Quliyev 10 il 6 ay, A.Mehdiyev isə 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edildilər. Bundan öncə nazirliyin Nəqliyyat və Energetika sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinə rəhbərlik etmiş Akif Çovdarov və 3 işçisinin, İstintaq İdarəsinin şöbə rəisi olmuş Vüsal Ələkbərovun və Baş Əks-Kəşfiyyat İdarəsinin sabiq şöbə rəisi Mirəziz Əsgərovun ayrı-ayrılıqda məhkəmələri keçirilmişdi. Aralarında daha 3 MTN generalının da olduğu, 12 nəfərin mühakiməsi də bir müddət əvvəl sona çatdı. Elçin Quliyevdən savayı sabiq nazirin komanda üzvlərindən kimse əleyhinə danışmadı. Ötən ilin noyabrında həbs olunan sabiq MTN-çi, Eldar Mahmudovun köməkçisi olmuş əmisi oğlu Vüqar Mahmudovun onun əleyhinə ifadə verdiyi bildirilsə də, sonradan bu məlumat təsdiqini tapmadı. Vüqar Mahmudov bu gün də istintaq

altındadır.

Ümumilikdə isə 2015-ci il oktyabrın 17-də MTN-dəki əməliyyatla başlayan həbslər, istintaq və məhkəmə prosesləri Eldar Mahmudovun bir addımlığına qədər uzansa da, bu günə qədər onun həbsi ilə nəticələnməyib. Ona 2015-ci ilin oktyabrından - işdən çıxarıldan sonra dəymirdilər. İstintaqa çağırılıb dindirildilər. 2017-ci ilin noyabrına qədər taleyi qeyri-müəyyən olaraq qalırdı. Yada salaq ki, 2016-cı ilin oktyabrında baş prokuror Zakir Qaralov Eldar Mahmudovun həbs olunması ehtimalı barədə sualı cavablandırmışdı. Demişdi ki, ləğv olunmuş MTN əməkdaşları haqda Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinə də istintaq davam edir. Bütövlükdə istintaq 280 epizod üzrə aparılır. Sitat: "Artıq bilirsiniz ki, həmin cinayət işlərindən biri məhkəməyə göndərilib, digərləri üzrə istintaq davam edir. İstintaqın sonunda kimin həbs olunub-olunmayacağı belli olacaq. Prokurorluq orqanlarının ümdə vəzifələrindən biri də vətəndaşlarımızın ərizə və şikayətlərinə baxılmasıdır. Müraçilər araşdırılır, müvafiq tədbirlər də görülür. Kimin məsuliyyəti varsa, o, məsuliyyətdən kənar qalmayacaq".

E.Mahmudov 2 il sonra - 2017-ci ilin noyabrında istintaqa çağırılaraq dindirildi və sərbəst buraxıldı. Maraqlıdır ki, Eldar Mahmudov özü bu günə qədər haqqında səslənən ittihamlara cavab verməyib.

□ E.HÜSEYNOV, "Yeni Müsavat"

"İstəmirəm ki, filmlərimi Azərbaycan telekanalları göstərsin" -Ayaz Salayev

Son illərdə ölkədə çəkilən bədii filmlər hardadır?

Azərbaycan kinosu dedikdə ilk ağıla gələn sovet dövründə çəkilmiş "Ögey ana", "Arxadan vurulan zərbə", "Şərqli çörək", "Bizim Cəbiş müəllim" və digər bu kimi film nümunələridir. Müstəqillik qazandıqdan sonra çəkilən filmlərimizdən isə "Fəryad", "Bəxti üzüyü", "Otel otağı" və digərləri yadda qalan olub. Bəs sonra çəkilənlər?

Hər il "Azərbaycanfilm"də 2-3 bədii film çəkilir. Hər film üçün isə dövlət tərəfindən kifayət qədər vəsait ayrılır. Lakin tamaşaçılar nədənsə həmin filmləri televiziya ekranlarında, kinoteatrlarda görə bilmir. Belə anlaşılır ki, yeni çəkilən bədii filmlər sanki geniş kütlə üçün deyil, ya kino arxivinə, ya da beynəlxalq festivallara üçündür.

Yeni çəkilən bədii filmlərimiz hardadır, niyə tamaşaçı həmin filmlərlə tanış ola bilmir?

Bu sualla bir neçə tanınmış rejissoru müraciət etdik.

Xalq artisti Oqtay Mirqasimov sualımıza çox qısa cavab verdi: "İqtisadi məsələlərdə mən çox zəifəm. Ona görə

istərdim ki, bu sualı mənə deyin, sosioloqa müraciət edəsiniz". Qeyd edək ki, xalq artisti Oqtay Mirqasimov son 15 ildə "Ovsunçu" (2002), "Arzularını çəkən rəssam" (2007), "Qaşqayın son proqnozu" (2007), "Günaydın, mələyim" (2008), "Qisas almada ölme. Keçmişdən məktublar" (2014) adlı filmlərin rejissoru olub. Bu filmlər arasında tamaşaçıya daha çox "Ovsunçu" filminin adı tanışdır. Çünki film müəyyən zamanlarda televiziya ekranlarında nümayiş olunur.

Son illərdə "Əlavə təsir" (2010), "Dolu" (2012), "Yarımcı xatirələr" (2015) filmlərinin rejissoru olan, **əməkdar incəsənət xadimi Elxan Cəfərov**

isə mövzuya bu cür şərh bildirdi: "Deməzdim ki, yeni çəkilən filmlər nümayiş olunmur. Məsələn, çəkdiyim son iki film Qarabağ problemlərindən bəhs olunduğu üçün müəyyən təqvimlərdə, o cümlədən işğal günləri, 20 Yanvarda, Xocalı faciəsi günündə televiziya ekranlarında nümayiş olunur. Amma ümumilikdə bəli, çox istərdik ki, dövlət studiyasında çəkilən filmlər bütün televiziya ekranlarında nümayiş olunsun, təbliğati aparılsın. Çünki kommersiya tipli filmlərin təbliğatına ehtiyac yoxdur. Dövlət filmləri kommersiya tipli olmadığı üçün bu filmlər haqqında daha dərinləndirilməyə dəyər.

Kinoteatrlarda nümayiş olunan 5 filmə 3-ü kommersiya filmləridir. Bu filmlərə baxanlar da ən çox gənclərdir.

Gənclər daha çox əyləncə axtırır, ona görə də ciddi filmlərə baxmağa getmir. Yeni ciddi filmlərin kommersiya və əyləncəli tərəfi o qədər də güclü deyil. Amma düşünürük ki, ciddi filmlər kinoteatrlarda baxmaq istəməyən gənclər ona televiziya ekranlarından baxar. Bu problemin günahkarı kimdir, onu deyə bilmərəm. Sadəcə,

qeyd edə bilərəm ki, bu problemlər vaxtaşırı inkişaf üçün yaranmış problemlərdir və öz həllini mütləq tapmalıdır".

Tanınmış kinorejissor, əməkdar incəsənət xadimi Ayaz Salayev isə filmlərin televiziya ekranlarında nümayiş olunmasının əleyhinə olduğunu bildirdi: "Ümumiyyətlə, yeni çəkilən filmlər televiziya ekranla-

rında deyil, kinoteatrlarda nümayiş olunmalıdır. Şəxsən mən istəmirəm ki, filmlərimi Azərbaycan telekanalları göstərsin. Adamlar pul verib, bilet alıb kinoya getməlidir. Hətta köhnə kinolarımız üçün də ayrıca kinoteatr olmalıdır, həmin filmlər orada göstərilməlidir və sairə. Ümumiyyətlə, fikrimcə, filmlər televiziya üçün deyil. Çünki artıq internet resursları, komyüterlər, notbuklar var. Məsələn, mən bəzən aylarla televiziya-dan istifadə etməyirəm. İstədiyim məlumatı internet vasitəsilə almaq olur. Heç xəbərim yoxdur ki, mənim filmlərim televiziya ekranlarında gedir, ya yox..."

Xatırladaq ki, rejissor Ayaz Salayevin çox çəkdiyi filmlər "Koma 0,1 saniyədə" (2007), "Ağ-qara gecələr" (2013), "Sübhədən başlanan həyat" (2015), "Qarabağın həsrət salnaməsi"dir (2016). Rejissorun yalnız son illərdə çəkdiyi filmlər arasında yalnız "Yarasa" (1995) filmi tamaşaçılara tanışdır. Film ekranlarda 1-2 dəfə nümayiş olunub, daha sonra ekranlardan yığışdırılıb. Buna səbəb kimi isə filmdəki açıq-saçıq səhnələr göstərilib.

□ Xalida GƏRAY, "Yeni Müsavat"

Rusiyada yaşayan kinorejissor Rüstəm İbrahimbəyov uzun zaman sonra sükutu pozaraq mətbuata açıqlama verib. Modern.az-a danışan Milli Şuranın fəxri sədri bir sıra diqqətçəkən açıqlamalar verib.

2013-cü ilin prezident seçkiləri ərəfəsində siyasət aləminə atılan və Rusiyanın projesi olan Milli Şuraya rəhbərlik edən kinorejissor siyasətdən tamamilə uzaq olduğunu söyləyib. Sitat: "2013-cü ildə siyasətə qatılmağım bir təsadüf idi. Həmin ildə siyasətə qatılmağımla bağlı təəssüfedicə məqamlar da var. Mənim siyasətə qatılmağım müxalifəti birləşdirmək missiyası daşıyırdı. Təəssüf ki, müxalifət heç zaman birləşə bilmədi".

R.İbrahimbəyov Azərbaycan üçün darıxdığını, lakin ölkəsinə gəlməyə maraqlı olmadığını da bildirib.

Kinorejissorun bu açıqlamaları heç də birmənalı qarşılanmayıb. Xüsusilə onun siyasətə təsadüfi gəlişi, bu gəlişində təəssüfedicə məqamların olduğu, eləcə də müxalifət barədə dedikləri ilə bağlı müxtəlif mövqələr var.

2013-cü ildə Milli Şuranın aparıcı fiqurlarından olan **AĞ Partiya başkanı Tural Abbaslı** kinorejissorun dediklərinə bu cür şərh verdi: "Milli Şuranın formalaşmasında, istərsə də sonrakı dövrlərdə bir-başla iştirak etmişəm və rəhbərliyində olmuşam. Hələ o zaman Rüstəm İbrahimbəyovun siyasətdən kənar biri olması, insan kimi qeyri-stabilliyi və ən əsası siyasətə yanaşmasındakı səhlənkarlığı barədə öz fikirlərimi daim səsləndirmişəm. 2013-cü ildə siyasi proseslərə təsadüfən gəlmiş birinin namizədliliyinə dəstəkləməkdənsə, o zaman təmsil olunduğum partiyanın rəhbərinin namizəd olmasını istəyirdim. Təəssüf ki,

Müxalifətdən Rüstəm İbrahimbəyova ağır suçlamalar

Tural Abbaslı: "O, bu roluna görə Rusiya rəhbərliyindən layiqli mükafatını alıb"
Əli Əliyev: "İbrahimbəyov Bakıda "qisas" əməliyyatına girişmişdi"

həm o namizədin özünün namizədlikdən geri çəkilməsi, həm də həmin dövrdə müxalifət arenasında süni şəkildə yaradılmış basqı mühiti nəticəsində partiya olaraq incəsənət adınının namizədliliyinə dəstəkləməyə məcbur oldu. İbrahimbəyovun o zaman bu oyunda aktyor olduğuna görə təəssüfləndiyinə qətiyyətlə inanmıram. O, bu roluna görə əminəm ki, Rusiya rəhbərliyindən layiqli mükafatını alıb. Bu hadisədən biz Azərbaycan müxalifəti ola-

raq dərəcə çıxarıb, belə insanları dəstəkləməklə insanların on-suz da az olan ümidlərini qırmamalıyıq. İbrahimbəyovun siyasətdən nə qədər kənar biri olduğu "Müxalifəti birləşdirə bilmədim" cümləsindən açıq görünür. Adam hələ də bilmir ki, o zaman Milli Şura demək olar Azərbaycanın bütün müxalifətini bir araya gətirmişdi. Bu şəxs müxalifətin o birliyini görməyib, deyəcəyim nəse yoxdur. Bu insan qısamüddətli həbsdən çəkinərək Bakıya gəl-

mədi, onu dəstəkləyən qurumun başına keçməkdən qorxdı. Təbii ki, siyasi arenada hər zaman İbrahimbəyov kimi avantüristlərin peyda olma şansları var. Ancaq müxalifət-dəkilər olaraq bizlər məsuliyyətimizi anlamalı və belə təsadüfi, sözün həqiqi mənasında, aktyorlara meydan verməməliyik".

Yarandığı ilk günlərdən Milli Şuraya qarşı olan **VİP sədri Əli Əliyev** yenə də əvvəlki mövqeyində qalır: "İlk gündən İbrahim-

bəyov üzərində qurulan Milli Şura oyununa etiraz etmişəm. Bəlkə də müxalifət düşərgəsinin də tək şəxs olmuşam ki, Kremlin hazırladığı layihəyə açıq etiraz etmişəm. 2013-cü ildə bağlı İbrahimbəyov bir sıra məsələlərdə yanlış yol verir. Yaşlı adamdır. Siyasətçi də deyil, aldana da bilirdi. Müşahidələrim deyir ki, şəxsi eqosu onu bu yola salmışdı. O, prezident İlham Əliyevlə şəxsi münasibətlərinin pozulması dalğasında gücünü hesablamadı. İbrahimbəyov "qisas" əməliyyatına təcili girişmişdi. Projenin keçərli olması üçün "Milyarderlər İttifaqı" formalaşdırılmış, Putinin nəzarətində olan Azərbaycan əsilli oliqarxlar o quruma daxil edilmişdi. İttifaq pul kisəsi olmalı idi.

rahimbəyov siyasi ssenarisinin iflası uğradığını görüb geri çəkildi. Yoxsa müxalifətin birləşməsi bəhanədir. Müxalifətə gəldikdə isə, onu deyə bilərəm ki, ola bilər müxalifət bu layihəyə baş vuran zaman Moskvanı aldatmaq istəyirdi. Ömürlərini müstəqilliyimizə, azadlığa həsr etmiş şəxslərin belə asanlıqla sapmalarını düşünürəm. Lakin o zaman da, indi də hesab edirəm ki, bu fikirdə olanların qosqocaman imperiyanı aldatmağı mümkünsüz sayıram. Rüstəm İbrahimbəyov nümunəsi və onun belə açıqlamaları bir daha göstərir ki, təsadüfi adamların böyük siyasətə hələdici şəxs kimi qoşulması yanlışdır. Siyasət peşəkarların sənətidir. Duyğusalıq burada keçərli deyil. Siyasətçi rəasional olmalı, melanxolik hisslərə mübtəla olmamalı, romantizmdən əziyyət çəkməməlidir. Gələcəkdə keçmişin səhvlərindən öyrənərək, təsadüflərə yol vermək

olmaz. Siyasətçilərin əksəriyyəti İbrahimbəyovun ssenarilərini yazmaq imkanından məhrum olduğu qədər, İbrahimbəyov və onun kimi digərləri də ən zəif peşəkar siyasətçinin qərarlarını qəbul edə bilməzlər. Siyasi mübarizədə hərənin öz yeri olmalıdır. Ziyalılar istənilən millətə vicdanı, səsi, beyni və ideyası olmalıdır. Təbii ki, əgər özlərini ziyalı kimi dərk edirlərsə...".

□ **Cavansir ABBASLI**,
 "Yeni Məsəvat"

İrana qarşı müharibə hazırlıqları

İsrail Tehranı müharibəyə çəkməyə çalışır, Pompeo isə Əmmandan "ortaq düşmənimiz İrandır" bəyanatını verib

İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu İranda bağlı "şok" adı verdiyi sənədləri açıqlayıb. Aprelin 30-da Təl-Əvivdəki "Kiriya" iqamətgahında müraciət edən Netanyahu bildirdi ki, "Mossad" İranın nüvə arxivini bütünlüklə ələ keçirib.

Netanyahu iddia edib ki, Tehran nüvə silahı proqramından imtina etməyib, nüvə fəaliyyəti ilə bağlı beynəlxalq ictimaiyyəti aldadıb. Netanyahu deyib ki, İsrail İranın nüvə proqramına dair 100 mindən çox fayl-çertyojlar, fotolar, video və mətn ələ keçirib. Söhbət 183 diskdə saxlanılan 55 min fayldan gedir. Netanyahu-nun sözlərinə görə, artıq Qərbi ölkələrinə təqdim edilmiş sənədlər İranın dünyanı öz nüvə proqramları barədə aldatdığını sübut edir.

Ancaq məlum olub ki, Avropa ölkələri İsrail baş naziri ilə həmfikir deyil. Netanyahu-nun müraciətə başlamazdan əvvəl öz çıxışını Fransa prezidenti Emmanuel Makronla və Almaniya kansleri Angela Merkelə müzakirə edib. Məlumatlara görə, Fransa prezidenti İranla nüvə sazişinə düzəlişlər edilməsində israrlıdır. Merkelin yaxın ətrafındakı mənbə isə "Channel 10" telekanalına "Ne-

tanyahunun təqdim etdiyi informasiyanın yeni olmadığını" deyib.

Maraqlıdır ki, Netanyahu-nun müraciətindən dərhal sonra İsraildə İranın bu ölkəyə hücum edəcəyi ilə bağlı şayiə yayılmağa başlayıb. Ancaq şayiə özünü doğrultmayıb, daha çox provokasiyaya bənzəyib. Çünki elə həmin gün İsrail Suriyada İran bazalarını bombalayıb. Aprelin 30-da səhərə yaxın İsrail ordusu Suriya ərazisini bombalayıb. Məlumatlara görə, İsrail ordusu Suriyanın Hama şəhəri yaxınlığında yerləşən 47-ci hərbi briqadanın silah-sursat anbarını, həmçinin Hələb şəhəri yaxınlığında bazanı hədəfə alıb.

Bazaların İran ordusunun istifadəsində olub. İlk məlumata görə, İran bazasının vurulması nəticəsində 18 iranlı hərbi öldürülüb. Zərbələr "yer-yer" tipli raket vasitəsilə endirilib. İran İSNA Agentliyi isə 18 nəfərin öldüyünü və ra-

ket zərbələrinin raket və raket mexanizmlərinin saxlanıldığı anbarı hədəfə aldığını bildirir. O da iddia edilir ki, vurulan anbarlardan Suriya ordusu və İran İnqilab Keşikçiləri Korpusu tərəfindən istifadə olunub. Bu barədə yerli sakinlər məlumat verib. Məlumatlara görə, zərbələr nəticəsində partlayış çox güclü olub, bölgədə 2,6 bal gücündə zəlzələ yaranıb.

İranın ali dini lideri baş vermiş hadisəyə görə cavab verəcəyini bildirib. Ancaq bu cavabın nə zaman və harada olacağı məlum deyil. Belə görünür ki, İsrail İranın birbaşa cavab verməsini istəyir və bunu gözləyir. Çünki İran birbaşa cavab verərsə, bu, açıq şəkildə İranın təcavüzkarlığı hesab olunacaqdır. Təbii ki, ABŞ və Avropa ölkələri İsraili müdafiə edəcək.

Ancaq İranın hələlik təminatlı davrandığı görünür. İslam Respublikası rəhbərliyi İsrailə cavab verəcəyini bildirir və bunun birbaşa olmayacağı məlumdur. Çünki İranın İsrailə birbaşa hücum etməsi üçün yalnız raketləri var, aviasiyası isə bunun üçün yeterli deyil.

Üstəlik, Tehran İsrailə raket atıb daha sonra bunun cavabında bütün dünyanı qarşısına almaq fikrində deyil. Bu səbəbdən də İsrailə veriləcək cavab İranda deyil, Yaxın Şərqdən gözlənilməlidir. Söhbət Livan, Fələstin və Suriya ərazilərindən gedir.

Yeri gəlmişkən, ötən gün İsrail radiosuna müsahibə verən bu ölkənin sabiq müdafiə naziri Amir Peretz deyib ki, İsrailin şimal cəbhəsi yeni bir müharibəyə hazır deyil. Söhbət Livan sərhədlərindən gedir. 2006-cı ildə İsrailin Livana qarşı həyata keçirdiyi 33 günlük müharibə zamanı müdafiə naziri postunu tutmuş Peretz deyib ki, hazırda əsas problem İranın Suriya ərazisindən İsrail üçün ciddi təhdid təşkil etməsidir. Sabiq nazir onu da deyib ki, şimal sərhədlərində müdafiəni yüksək səviyyəyə getirmək üçün 550 milyon dollar vəsait lazımdır.

Qeyd edək ki, hazırda ABŞ-ın yeni dövlət katibi Mayk Pompeo regionda səfərdədir. İsrail, Səudiyyə Ərəbistanında səfərdə olan Pompeo iki gün

əvvəl İordaniyaya gedib. Əmmanda mətbuat konfransı keçirən Pompeo kifayət qədər açıq danışdı. ABŞ dövlət katibi deyib ki, regiona səfərinin əsas məqsədi müttəfiqləri ilə İrana qarşı mübarizəni müzakirə edib. Eyni zamanda o deyib ki, ABŞ İordaniyanı uzunmüddətli dəstəkləməklə bağlı qərar qəbul edib, bu ölkədə sabitliyin qorunmasında maraqlıdır. Eyni zamanda deyib ki, regionda terrora əsas dəstək verən ölkə İrandır. Eyni zamanda o, İordaniyalı həmkarı ilə İrana qarşı mübarizəni müzakirə etdiyini deyib.

Bütün bunlar göstərir ki, regionda İranla bağlı ciddi bir fəaliyyət var. ABŞ bölgədəki müttəfiqlərini Pompeo vasitəsilə İrana qarşı hazırlayır. Hələ-

lik yalnız Avropa İranın nüvə proqramı ilə bağlı təmkinli davranır. Ötən gün AB təhlükəsizlik və xarici siyasət üzrə ali təmsilçisi Meqerini İranın nüvə proqramının anlaşmanın sərhədlərindən kənar çıxmadığını bəyan edib. Ancaq görünən odur ki, ABŞ və onun Yaxın Şərq müttəfiqləri İrana qarşı daha sərt və qəti addımlar atmağa hazırlaşır. Netanyahu-nun müraciətindən dərhal sonra İranın hücumu şayiəsinin yayılması, ictimai rəyin müharibə imtahanı da hesab oluna bilər. Ehtimal ki, İsrail və regional ərəb müttəfiqləri yaxında toqquşmanın olmasına hazırlaşır, amma bunun zamanı və forması hələlik belli deyil.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU**,
 "Yeni Məsəvat"

Türkiyədə həbs olunaraq Azərbaycana gətirilən sabiq deputat, "Quska" ləqəbli Hüseyn Abdullayevin cinayət işi üzrə istintaq davam edir.

"Yeni Müsavat"a daxil olan məlumatlara görə, yeni vergi cinayəti ittihamları H.Abdullayev üçün gözlənilməz olub.

Yada salaq ki, ümumilikdə 1 milyon 810 min manat məbləğində vergiləri dövlət büdcəsinə ödəməkdən yayındırmaqda və xüsusi razılıq (lisenziya) tələb olunduğu halda belə, razılıq almadan tikinti-quraşdırma işlərini həyata keçirərək 966 min manat məbləğində gəlir əldə etməsinə əsaslı şübhələr olduğundan H.Abdullayevə qarşı Cinayət Məcəlləsinin 192.2.2 (qanunsuz sahibkarlıq) və 213.2.2-ci maddələri ilə yenidən ittiham elan edilib. Bu ittihamlarla 12 il azadlıqdan məhrum edilməsinə gözlənilən H.Abdullayev artıq istintaqla "əməkdaşlığa razılaşıdır" barədə ilginclik xəbərlər var. Onun həbsdə çox qalmamaq üçün hər şeyə hazır olduğu deyilir.

Bildirilir ki, H.Abdullayev Avropadakı "söyüş müxalifəti"nin həm xaricdəki, həm də Azərbaycandakı "kurator"ları barədə bildiklərini danışmağa razılaşıb. Bu kuratorlardan birinin Azərbaycanın baş nazirinin sabiq müavini Abbas Abbasov olduğu deyilir. Bu barədə yerli mediada yazılıb. Hətta H.Abdullayev hazırda əsasən Türkiyədə yaşayan A.Abbasovla əlaqələrinin de-sifre olduğu iddia olunur. Onların bir neçə dəfə görüşdüyü isə tutarlı dəlillərlə sübut edilib. Güman etmək olar ki, mənbemiz "tutarlı sübutlar" dedikdə videolar və telefon danışqlarını nəzərdə tutur. A.Abbasovun bir vaxtlar üzvü olduğu iqtidara dönüklüyü məlum faktır, amma onun "söyüş müxalifətinə" sponsorluq etməsi və mühacirləri hakimiyyət mənsubları üzərinə yönəltməsi rəsmi Bakını daha da qəzəbləndirib.

"Quska"nın istintaqa verdiyi qara siyahı - sensasion adlar

Hüseyn Abdullayevin istintaqla əməkdaşlığa başladığı, xaricdə və Bakıda gizli əlaqədə olduğu şəxslərin adlarını çəkməyə razılaşdığı deyilir; onun ifadəsi əsasında yeni həbslərin olacağı gözlənilir

Maraqlıdır ki, H.Abdullayevin həbsdən bir neçə gün əvvəl A.Abbasov qəfil Türkiyəni tərk edib və Moskvağa gedib. Yeni Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları türkiyəli həmkarları ilə əməliyyat hazırlıqlarında olarkən A.Abbasov qəfil ortadan yoxa çıxıb. Bu isə H.Abdullayevin əlaqələrindən xəbərdar olan yaxın çevrəsində "satqınlıq" kimi qiymətləndirilib. İttihamlar da məhz bu səbəbdən indi əsasən H.Abdullayevi "qızışdıran" sabiq vitse-primyere yönəlib. Güman edilir ki, "Quska" A.Abbasov və digər "iqtidar süfrəsindən qovulmuş" qorumaq fikrində deyil. Çünki H.Abdullayev uzun həbsxanaya həyatına dözəcək iradəsi yoxdur.

H.Abdullayevin mühacirətdəki, "Quska" əvvəllər ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyindəki generalitətlə yaxınlığı da istintaqın maraq dairəsindədir. H.Abdullayevin Eldar Mahmudovun MTN-ə rəhbərliyi dövründə xüsusi xidmət orqanları ilə əməkdaşlığı

görə də intiqam hissi ilə alışıb-yanan bəzi avantüristlər də var. Hansı ki, onların adları zaman-zaman radikal müxalifətin əsas simaları ilə gizli iş birliyində hallanıb.

Redaksiyamıza daxil olan bilgilər sırasında bir maraqlı detal da diqqətimizi çəkdi. Mənbə bildirir ki, "Quska"nın qara siyahısında vaxtilə maliyyə-bank sektorunda at oynadan, sonradan vurularaq sirdən çıxarılan, buna

Redaksiyamıza daxil olan bilgilər sırasında bir maraqlı detal da diqqətimizi çəkdi. Mənbə bildirir ki, "Quska"nın qara siyahısında vaxtilə maliyyə-bank sektorunda at oynadan, sonradan vurularaq sirdən çıxarılan, buna

Redaksiyamıza daxil olan bilgilər sırasında bir maraqlı detal da diqqətimizi çəkdi. Mənbə bildirir ki, "Quska"nın qara siyahısında vaxtilə maliyyə-bank sektorunda at oynadan, sonradan vurularaq sirdən çıxarılan, buna

İlqar Məmmədovla həbsxanada görüş-azad edilməsi gözlənilir

Avropa Parlamentinin daimi məruzəçisi Norika Nikolainin Bakıya səfərində REAL sədrinin hansı formada azadlığa çıxma məsələsi müzakirə edilib

Aprelin 28-də Azərbaycanda səfərdə olan Avropa Parlamentinin daimi məruzəçisi Norika Nikolai hazırda həbsdə olan REAL Partiyasının sədri İlqar Məmmədovla görüşüb. Görüş İ.Məmmədovun saxlanıldığı 2 saylı cəzaçəkmə müəssisəsində baş tutub.

Bu barədə partiyadan açıqlama yayılıb.

"Görüşlə bağlı İlqar Məmmədov onlara bunu deyib: Görüşdə azadlığım haqqında hakimiyyətlə siyasi dialoqa dair bəzi tələblərimi təkrarən onun diqqətinə çatdırdım. Hansı ki, vəkilim vasitəsilə ötən il çatdırduğum o tələblər rədd edilmişdi", - deyərək, partiyanın məlumatında İ.Məmmədova istinadən bildirilir.

Qeyd edək ki, N.Nikolai səfəri çərçivəsində Azərbaycanda bir sıra rəsmilərlə görüşüb. O, aprelin 27-də Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədovla bir araya gəlib. Görüşlərdə Azərbaycanın Avropa Parlamentini ilə münasibətləri müzakirə edilib.

Məlumat üçün bildirik ki, bu tipli səfərlər artıq intensiv xarakter

almağa başlayıb. Mayın 6-da da Avropa Parlamentinin bir qrup nümayəndəsi ölkəmizə gələcək. Çoxları hesab edir ki, may ayında REAL rəhbərinin azadlığa çıxacağı ehtimalı böyükdür.

REAL-ın icraçı katibi Natiq Cəfərli "Yeni Müsavat"a açıqlamasında İ.Məmmədovla baş tutan bu görüşün pozitiv hal olduğunu söylədi: "Görünən odur ki, İlqar Məmmədovun azadlığa çıxması ilə bağlı Avropa institutları tərəfindən ciddi işlər aparılır. Eyni zamanda Azərbaycan hökuməti də bu məsələnin ciddiliyini dərk edib, bu məsələnin həlli üçün zamanın yetişiyyətini anlayır. Ona görə də belə bir görüş təşkil olundu. Təəssüf ki, İlqar Məmmədovla özümüz görüşə bilmədiyimizdən daha detallı məlumatlar ala bilmirik. Amma te-

Norika Nikolain

lefonla verdiyi məlumat əsasında deyərək bilirik ki, bu görüşdə İlqar Məmmədovun hansı formada azadlığa çıxma məsələsi müzakirə edilib. Çox güman ki, bu müzakirənin nəticələri hökumət dairələrinə də çatdırılıb. İlqar Məmmədov qeyri-qanuni olaraq həbs edilməsinə, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin qanunsuz həbslə bağlı iki qərarına baxmayaraq, artıq verilən cəzanın 3/2-indən çoxunu

çəkib. İndiki qanunvericilik imkan verir ki, bu kateqoriya ilə məsələyə baxıb İlqar Məmmədovu azad etmək mümkündür. May ayında əfv və amnistiyanın olacağı ilə bağlı artıq çoxdandır söz-söhbətlər gedir. Əfvlə bağlı İlqar Məmmədovun mövqeyi hər zaman birmənalı olub. Əfv üçün müraciət etməyib və etmək fikri də yoxdur. Amnistiyaya isə şəxslərə deyil, maddələrə tətbiq oluna bilər. Orada çox güman ki, isimlər olmayacaq. Cəzanın çəkilən hissəsi, məhbusun səhhəti və ailə vəziyyəti nəzərə alınacaq. Açıq, bunların hansı formada olacağı şəxsən biz üçün maraqlı deyil. Əsas olan odur ki, qanunsuz şəkildə İlqar Məmmədovun beş ildən artıq həbsdə saxlanması utanc gətirir. İlqar Məmmədovun hansı formada azadlığa çıxmasından daha çox faktın özü vacibdir. Düşünürəm ki, bu yöndə Azərbaycanla Avropa institutları arasında müəyyən danışıqlar aparılır, işlər gedir. Bu danışıqların bu

görüşün nəticəsi olaraq davam etdiyini düşünürəm".

N.Cəfərli Avropa Parlamentinin nümayəndələrinin mayın 6-da Azərbaycana gözlənilən səfəri barədə də danışdı: "Bu səfərdə həm İlqar Məmmədov, həm də imzalanması gözlənilən saziş məsələsi var. Bunları bir-birindən ayırmaq olmaz. Çünki Avropa institutları ilə Azərbaycan arasında görüşlərdə, danışıqlarda İlqar Məmmədov məsələsi daim ön sıralarda olub. Avropa institutları ilə görüşlərdə hər zaman vurğulanıb ki, Azərbaycan Avropa Şurasına daxil olarkən öhdəliklər götürüb. İnsan Haqları Məhkəməsinin qərarları Azərbaycanda prioritet məsələ sayılır. İlqar Məmmədovla bağlı isə bu qurumun artıq iki qərarı var. Sonuncu qərar da qüvvəyə minib və bu qərarın yerinə yetirilməsi üçün bir ay vaxt qalır. Bu səfərin hər iki istiqamətdə olma ehtimalları yüksəkdir. Sazişlə bağlı daha detallı danışıqların olması və bu danışıqların yekunlaşması gözlənilir. Əslində biz siyasi təşkilat olaraq çox sazişin imzalanmasından çox məmnun olardıq. Çünki bu saziş çərçivəsində müəyyən işlərin gö-

rülməsi çox vacibdir. Avropa standartlarının Azərbaycanda tətbiq olunması, eləcə də Avropaya inteqrasiya yolunda müəyyən addımların atılması çox pozitivdir. Mənə elə gəlir ki, Azərbaycanda dünyəvi və siyasi təşkilatların hər birinin düşüncəsi belədir. Avropa Birliyi ölkələrin maraqlarını təmin edən birlikdir. Azərbaycanla ciddi münasibətlər saxlamaq istəyən qurumdur. Ölkəmizin ən böyük iqtisadi tərəfdaşı ittifaq ölkələridir. Hər iki qurumun mahiyyətinin qarışdırılması bəzən çox məsələlərin həllinə mane olur. Avropa Birliyi institutları ilə yaxın münasibətlərdə hakimiyyət də maraqlıdır. Bu baxımdan ilin sonuna qədər bu sazişin imzalanması mümkündür. Regional təhlükəsizlik, iqtisadi münasibətlər, enerji məsələləri, eləcə də insan haqları istiqamətində müəyyən öhdəliklərin götürülməsi ilə bu saziş imzalanacaq. İmza atıldıqdan sonra Azərbaycan bundan irəli gələn məsələlərin həllini üzərinə götürəcək. Mənə elə gəlir ki, müqavilə imzalanması daha yaxşı olar. Artıq uzun zamandır danışıqlar gedir".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Mayın 1-də Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirildi. Spiker Oqtay Əsədov qeydiyyatdan keçməyi və gündəlikdəki məsələlərə münasibət bildirməyi tövsiyə edəndən sonra maraqlı bir an yaşandı. Sədr "10 deputat əleyhinə səs verib, yəqin bəzi deputatlar "knopka"ların yerini səhv saxlayıb", -deyə bildirdi.

O.Əsədov ardınca dedi ki, plenar iclasa təqdim olunan gündəlik mayın 1-i və 4-ünə aiddir: "33 məsələyə bu gün baxaq, qalanını növbəti iclasa saxlayaq".

Bundan sonra gündəlikdəki məsələlərin müzakirəsinə keçildi. Deputatlar Eldəniz Səlimov və Azər Badamov Gənclər komitəsinə, Hüseynbala Mirələmov Mədəniyyət komitəsinə üzv seçildilər.

"Azərbaycan Respublikası Dövlət Bayrağının təsvirinin təsdiq edilməsi haqqında", "Azərbaycan Respublikası Dövlət Gerbinin təsvirinin təsdiq edilməsi haqqında", "Azərbaycan Respublikası Dövlət Himninin musiqisinin və mətninin təsdiq edilməsi haqqında" Konstitusiyaya qanunu layihələri barədə Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli məlumat verdi.

Layihələr müzakirə olunarkən çıxış edən **Mədəniyyət komitəsinin sədri Rəfael Hüseynov** dedi ki, dilimizdə "gerb" əvəzinə, "herb" yazılmalıdır. Onun sözlərinə görə, AXC hakimiyyəti dövründə üç dilimli ocaq təsviri gerb kimi qəbul edilib və orada ərbəcə "Allah" sözü əksini tapıb. Komitə sədri bildirdi ki, biz rusca "gerb" yazırıq, amma herbimizdə Allah sözünü əks etdiririk. "Ona görə də müsabiqə elan edilməlidir. Bizim dövlətimizə yaraşan herbimiz qəbul olunmalıdır. Arzu edirəm ki, çox yaxın zamanda himnimizin də, herbimizin də daha normal variantını ortaya qoyaq. Biz bayrağımıza, himnimizə, herbimizə bir də qayıtmalıyıq"-R.Hüseynov bildirdi.

"Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi (1918-2018)" yubiley medalı təsis edilməsinin müzakirəsi zamanı **deputat Fazil Mustafa** müzakirə zamanı maraqlı təkliflə çıxış etdi. "Biz mütləq istiqlalçı deputatlarla - 1991-ci ildə dövlət müstəqilliyimizə səs vermiş şəxsləri də burada qeyd etməliyik. 1991-ci ildə Azərbaycanın müstəqilliyinə səs vermiş insanların pensiya təminatını həll etmədik. Heç olmasa müstəqilliyə səs vermiş deputatlara istisnasız olaraq Cümhuriyyət medalının verilməsi nəzərdə tutulsun. Bu sırada mərhum prezident Heydər Əliyev də var idi".

Komitə sədri Siyavuş Novruzov isə həmkarının təklifinə qarşı çıxdı: "Tez-tez mətbuatda "istiqlalçı deputatlar"dan yazılır. Azərbaycan parlamentinin 350 nəfər üzvü olub, onlar da Azərbaycanın müstəqilliyinə səs verib. Referendumun əleyhinə çıxanlar özlerini istiqlalçı elan edirlər, qalan deputatlar qalır kənardadır. Parlamentin iki yerə bölmüşdürlər:

Parlament "Hərbi vəziyyət haqqında" qanuna ciddi dəyişiklik etdi

Milli Məclisdə istiqlalçı deputatların mükafatlandırılması, himn, gerb və bayrağımıza dəyişikliklərin edilməsi, Qarabağla bağlı xüsusi iclasın çağırılması təşəbbüsü səsləndi

"Demblok", "Komblok". Hardan bilinir? Bunun altında yazılışdı, sənəndə yazılmışdı ki, bu "Demblok"du, digəri "Komblok". Azərbaycanın müstəqilliyinin elan olunmasında 350 deputat hamızı iştirak edib. Burada o deputatlardan da var, xahiş edirəm, onlar da münasibət bildirsən. Məgər kommunist olanlar istəmirdi Azərbaycan müstəqil olsun? Xahiş edirəm, Oqtay müəllim, tapşırıq verin, o siyahını çıxarın Milli Məclisdə assınlar, bununla da mübahisələrə son qoyulsun".

Fərəc Quliyev "Demblok"un üzvü olduğunu dedi: "O dövrdə hər kəsin müstəqilliyə səs verdiyini mən də təsdiq edirəm. Amma ona görə istiqlalçı deputat deyirlər ki, onda SSRİ-nin saxlanması əleyhinə 43 nəfər çıxmışdı və bu zalda aclıq aksiyası keçirilmişdi. Onda rəhmətlik Heydər Əliyev də bizə dəstək verirdi, hətta Naxçıvanda referendum keçirilməsinə imkan vermədi. Onda Heydər Əliyev bu zala girəndə ayaqlarını yerə döyənələr var idi". F.Quliyev dedi ki, o dövrdə SSRİ-nin saxlanması əleyhinə olanlar fədakar insanlardır.

Araz Əlizadə "radikal müxalifət Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin heykəli məsələsini ortaya atır" deyərək, çıxışa başladı. Ardınca təklif etdi ki, 100 illik əlaqədar şəhərin bir yerində Cümhuriyyət memarları ilə bağlı bir yer ayrılısın və orada hər birisinin xatirəsi əbədiləşdirilsin.

Vitse-spiker Bahar Muradova yubiley medalı təşəbbüsü

ilə çıxış etdiyinə görə prezidentə təşəkkür etdi. B.Muradova bildirdi ki, Milli Məclis Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinin keçirilməsinə hazır olmalıdır: "Məlumat üçün bildirim ki, Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədovun tapşırığı ilə yubileyə hazırlıq üzrə xüsusi qrup yaradılıb. Bu qrup artıq hazırlıq işlərinə başlayıb. Həmçinin bildirim ki, Azərbaycan parlamentinin yaradılmasının 100 illiyi ilə bağlı da yubiley medalının təsis edilməsi istiqamətində iş gedir. Biz, yəqin ki, payız aylarında parlamentin böyük bir yubiley tədbirini keçirəcəyik".

İnzibati Xətalər Məcəlləsinə təklif olunan dəyişikliklər də geniş müzakirəyə səbəb oldu. **Milli Məclis sədrinin birinci müavini, parlamentin müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərov** təklif olunan dəyişikliklər barədə məlumat verdi. Vitse-spiker dedi ki, İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 33.1.6-cı maddəsinə görə, inzibati xətanın təbii fəlakət şəraitində və ya başqa fəvqəladə şəraitdə törədilməsi inzibati xəta görə məsuliyyəti ağırlaşdıran hal sayılır. 2017-ci il 14 fevral tarixdə "Hərbi vəziyyət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edildikdən sonra inzibati xətanın təbii fəlakət şəraitində və ya başqa fəvqəladə şəraitdə törədilməsindən əlavə hərbi vəziyyət dövründə də törədilməsi inzibati xəta görə məsuliyyəti ağırlaşdıran hallar siyahısına aid edilir. Məcəllədə təklif olunan dəyişikliklərin

esas məqsədi "Hərbi vəziyyət haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 14 fevral tarixli 530-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsindən ibarətdir.

Komitə sədri Ziyafət Əsgərov dedi ki, məcəllənin 88-ci maddəsi inzibati qaydada tutma məsələlərini tənzimləyir. Bu maddəyə görə, inzibati xəta haqqında iş düzgün və vaxtında baxılmasının və ya inzibati xəta haqqında iş üzrə qərarın icrasının təmin edilməsi üçün bir sıra səlahiyyətli orqanlar (vəzifəli şəxslər) bu maddədə göstərilən hallarda inzibati qaydada tutma hüququna malikdirlər. "Hərbi vəziyyət haqqında" qanun qəbul edildikdən sonra hərbi vəziyyət rejiminin tələbləri pozulduqda bu səlahiyyətli orqanların siyahısına hərbi idarəetmə orqanlarının vəzifəli şəxsləri də daxil edilə bilər.

Qeyd olunub ki, məcəllənin müvafiq maddələrində fəvqəladə vəziyyət elan olunmuş ərazidə şəxs xüsusi verilmiş icazə və rəqələri olmadan komendant saati vaxtında küçələrdə və başqa ictimai yerlərdə olduqda - komendant saati bitənədək və ya onun üzərində şəxsiyyətini təsdiq edən sənəd olmadan komendant saati vaxtında küçələrdə və başqa ictimai yerlərdə olduqda - tutulanın şəxsiyyəti müəyyən edilənədək müddətə inzibati qaydada tutula bilər. Həmin maddədə inzibati qaydada tutulan şəxslərin dərhal azad olunması halı da göstərilir. Burada fəvqəladə və ya hərbi vəziyyət

elan olunmuş ərazidən əlavə hərbi vəziyyət elan olunmuş ərazi də göstərilir. "Hərbi vəziyyət haqqında" qanunun 26-cı maddəsi qanunun pozulmasına görə məsuliyyət nəzərdə tutur. Qanunun bu tələbini təmin etmək məqsədilə İnzibati Xətalər Məcəlləsinə hərbi vəziyyət rejiminin tələblərinin pozulmasına görə məsuliyyət nəzərdə tutan yeni müvafiq maddə əlavə olunur.

Dəyişiklik hərbi vəziyyət rejiminin tələblərinin pozulmasına görə cəzaları nəzərdə tutur. Dəyişikliklə İnzibati Xətalər Məcəlləsinə yeni-517-2-ci (Hərbi vəziyyət rejiminin tələblərinin pozulması) maddəsi əlavə edilir. Maddəyə əsasən, xüsusi icazə və rəqəsi və (və ya) şəxsiyyəti təsdiq edən sənəd olmadan komendant saati vaxtında küçələrdə və ya digər

və İnzibati Xətalər məcəllələrinin 2017-ci ildə qəbul edilən "Hərbi vəziyyət haqqında" qanuna uyğunlaşdırılmasını yanlış təqdim edirlər. Cərimələrin artırılması, sərbəst toplaşmaq azadlığının məhdudlaşdırılması ilə bağlı fikirlər səsləndirilir. Onlar məsələlərə münasibət bildirərkən kontekstdən çıxarırlar, yeni "Hərbi vəziyyət haqqında" qanuna uyğunlaşdırmanı qeyd etmirlər. Hərbi vəziyyət nə vaxt tətbiq olunacaqsa, onda qanun tətbiq olunacaq, hörmətli jurnalistlər, xahiş edirəm, bu məsələni nəzərə alınız! Hərbi vəziyyətin tətbiqi cənab prezidentin səlahiyyətində olan məsələdir, o qərarını verir, təsdiq üçün Milli Məclisə müraciət edir. Biz arzu edərdik ki, buna ehtiyac olmasın, amma hər şey ola bilər".

Deputat Çingiz Qənizadə Z.Əsgərovun fikirlərini və qanun layihəsinə dəyişiklikləri müdafiə etdi.

Deputat Qüdrət Həsənzadə çıxışında dedi ki, vaxtilə o, hərbi vəziyyət zamanı siyasi partiyaların fəaliyyətinin qadağan olunmasını təklifini səsləndirib, bunu da Gəncə hadisələri ilə izah edib: "Ölkədə hərbi vəziyyət elan olunursa, bütün siyasi partiyaların fəaliyyəti dayandırılmalıdır".

Z.Əsgərov isə dedi ki, fəvqəladə vəziyyət haqqında qanunda onsuz da bu məsələ əksini tapıb.

"Biz Milli Məclisin xüsusi iclasını çağırmalıyıq". Bunu da deputat Qüdrət Həsənzadə söylədi. Deputat Ermənistandakı hadisələrə diqqət çəkdi: "Paşinyan çox güman ki, baş nazir seçiləcək. Ordakı siyasi qüvvələr daxil istifadə üçün atəşkəsi poza bilirlər. Azərbaycan ordusu hazır olmalıdır ki, belə bir halda biz cəsarətli qərar qəbul edib torpaqlarımızı işğaldan azad etsin. Xatırladıram ki, ermənilər 1993-cü ildə nəinki BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnaməsinə uyğun şəkildə Kelbəcər rayonu işğaldan azad etmədilər, hətta Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları işğal etdilər".

Buna görə də Q.Həsənzadə əlavə etdi ki, Milli Məclisin Qarabağla bağlı iclasının keçirilməsinə çox böyük ehtiyac var: "Mən prosesləri diqqətlə izləyən biri olaraq əminəm ki, Ermənistan yaxın zamanlarda vətəndaş qarşıdurmasına girecək və onlar atəşkəsi poza bilirlər. Paralel şəkildə Azərbaycan KTMT ilə, Rusiya ilə intensiv danışıqlara başlamalıdır".

"Azərbaycan ordusu istənilən təxribatın qarşısını almağa hazır vəziyyətdədir, buna heç kimin şübhəsi olmasın". Bunu isə bəzi qanunların "Hərbi vəziyyət haqqında" qanuna uyğunlaşdırılmasının müzakirəsi zamanı parlamentin sədri Oqtay Əsədov dedi. Spiker bildirdi ki, narahatlığa əsas yoxdur.

□ **Elsad PAŞASOY,** "Yeni Müsavat"

Yeni formalaşan Nazirlər Kabinetinin tərkibində 1995-ci ildən baş nazirin müavini vəzifəsində təmsil olunan Abid Şərifov yer almadı. Prezidentin sərəncamı ilə baş nazirin müavini vəzifəsinə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Hacibala Abutalıbov təyin olundu. Məlumatlara görə, Abutalıbova A.Şərifovun işləri həvalə olunub.

Abid Şərifov baş nazirin müavini olduğu ərəfədə şəhərdə söküntü-tikinti işləri ona həvalə olunmuşdu. Artıq bu işlərə Abutalıbov baxmalı olacaq. Məlumatla görə, BŞİH-in rəhbəri "Sovetski"dəki söküntü-tikinti işlərinə də cavabdeh olacaq. Artıq ərazidə yaşayan sakinlər köçürülmə ilə bağlı məlumatlandırılıblar. Gələn ayın əvvəlindən "Sovetski"də köçürülmənin növbəti mərhələsinə başlanılacaq.

Bu mərhələdə 2500-ə qədər evin sökülməsi nəzərdə tutulur. Sakinlərə bildirilib ki, hər hansı şikayətləri ilə bağlı Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinə və H.Abutalıbova müraciət etməlidirlər.

Abutalıbov hələ Bakı şəhər icra başçısı olduğu zaman onun haqqında sosial şəbəkələrdə, mətbuatda tənqidi fikirlər paylaşıldı. İnsanlar onun Bakıda abadlıq işləri aparmalı olduğu halda, söküntülərə üstünlük verməsini bildirib, tənqid edirdilər. İndi isə Abutalıbovun işi elə bilavasitə sökmək olacaq. Görünən budur ki, bu dəfə H.Abutalıbov yüksək səviyyədə bacardığı işlə məşğul olacaq.

Abid Şərifovun vəzifədə

Hacibala Abutalıbov Bakını yenə sökəcəkdir

Sürüşmə zonasındaki Bayıl sakinləri keçmiş icra başçısını axtarır

olduğu son aylarda Bayıl yamacında sürüşmə zonası aktivləşmişdi. Sakinlərin mətbuat vasitəsilə çağırışlarına baxmayaraq, baş nazirin müavini əraziyə gedib onlarla görüşməmişdi. Onlarla ailənin ərazidən köçürülməsi, onların kirayə mənzillərə yerləşdirilməsi prosesində də Abid Şərifov gözə dəymədi. "Yeni Müsavat" olaraq ötən ay ərazidən reportaj etdiyimiz zaman da sakinlər Abid

Şərifovu axtarır, ondan kömək istəyirdilər. Şərifovun vəzifəsindən azad edilməsi ilə vəziyyət dəyişdi. Artıq Bayıl sakinləri Hacibala Abutalıbovu axtarırlar. Sakinlərin vəziyyətlərində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur. Onlardan bir çoxu verilən kirayə pulu ilə razılaşmayıb, evlərini tərk etməyiblər. Evlərini tərk edənlər isə kompensasiyanın az olacağından ehtiyat edib, narahatdırlar.

Ərazidəki mövcud duruma bağlı "Yeni Müsavat"a danışan sakin Elməddin Muradlı bildirib ki, onlara köçürülmə ilə bağlı konkret fikir deyilmir:

"İnsanlar da əvvəlki qayda gündüzlər evlərinə gəlib, axşam da qohum evlərinə gedirdilər. Bir müddət öncə kirayə mənzillərdə yaşayanlardan geri qayıtmaq istəyənlər çox idi. İndi də elə onlardan bəziləri artıq geri qayıdıb, öz evlərində yaşayırlar. Ərazidə qaz yox-

dur, su isə bəzən fasilələrlə verilir. İşığı da gəlib kəşmişdilər. Deyirdilər ki, burada yaşamağa icazə verilmir. Məlum idi ki, havalər isindikcə insanlar geri qayıdacaqlar. Deyim ki, bu hadisə indiki dövrdə baş versəydi, yəqin ki, heç kim evdən çıxmayacaqdı. Sadəcə olaraq, fevral ayı olduğu üçün hava soyuq idi. Qaz, işıq, su da kəsildi-yi üçün insanlar evlərini məcbur qalıb tərk etdilər. İndi də hər gün bir fikir səsləndirirlər. Gah yapon mütəxəssisi gəlir, gah azərbaycanlı alimlər yoxlama aparırlar. Ancaq 3 aydan çox vaxt keçsə də, bütün bunlara rəğmən ortada konkret nəticə yoxdur. İnsanlar da bundan narahatdırlar ki, nə vaxta qədər belə davam edəcək. Birinin xeyir işi var, kimisinin də rəhmətə gedəni oldu. Son üç ay ərzində bizim məhəllədən 2 nəfər rəhmətə gedib. İndi bu adam harada məclisini yola versin? Çox çətinidir. Konkret söz deyilmir ki, bizim aqibətimiz necə olacaq".

E.Muradlı bildirib ki, hökumətin tərkibində edilən dəyişikliyin vəziyyəti bir qədər də uzadacağını düşünür: "Əvvəl Abid Şərifov nəzarət edirdi, indi isə Hacibala Abutalıbov bu

işə baxacaq. Onun işə işlə təminatı, əraziyə gəlib baxması müəyyən zaman alacaq. Çətinliklərə baxmayaraq, sakinlər evlərinə dönmək fikrindədir. MİS-in, icra hakimiyyətinin kommunal xətləri kəsməsinə, təzyiqlərinə baxmayaraq, artıq insanlar geri dönrülər. Sizin ötən yazınızdan sonra ərazidə yenidən polis postu bərpa olunub. Maşında iki polis oturur, əraziyə nəzarət edir. Məhəllə isə bəmboş qalıb. Camaatın çoxu evindəki əşyanın hamısını aparmayıb. Onlara isə nəzarət edilmir. Belə çıxır ki, camaat bir zamanlar Abid Şərifovu axtarırdı, indi də Abutalıbovun dalınca düşməlidir. İnsanlar əraziyə ona görə gəlir ki, öz evlərini qorusunlar. Kirayə pulunu elə veriblər ki, insanlar az qalırlar bir-birlərinin üstündə yatsınlar. O cür yerdə kirayədə qalınca, elə soyuq evlərinə dönüb, orada məskunlaşmağı üstün tuturlar. Ona görə də düşünürəm ki, yaxın bir-iki ay ərzində də məsələyə dair yekun qərar verilməyə, camaat kütləvi şəkildə evlərinə geri qayıdacaqlar. Proses buna doğru gedir".

□ Əİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

İşdən çıxarılan Heydər Əsədov haradadır?

Sabiq nazirin depressiyaya düşdüyü deyilir

Səhkişdən sonra hökumət kabinetində yer almayan nazirlərdən biri də Heydər Əsədov oldu. O, 2013-cü il prezident seçkilərindən sonra təyin olunduğu kənd təsərrüfatı naziri postundan 2018-ci il prezident seçkilərindən sonra alındı.

Qeyd edək ki, bu beşillik dövrdə onun başçılıq etdiyi sahə Azərbaycan iqtisadiyyatının ən əsas prioritetlərindən biri olub. Ölkə rəhbərliyinin xüsusi önəm verdiyi bir sahəyə rəhbərlik edən H.Əsədovun da vəziyyəti heç də pis olmadı: hansı təkliflə çıxış etsə, dəstək gördü. Məsələn, rayon şöbələrinin yaradılmasını istədi, yaradıldı. Hansı ki, artıq on ilə yaxın idi Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin bu istəyi reallaşmırdı. Daha sonra nazir şöbələrin ekseriyyətinə xüsusi inzibati bina istədi - tikildi. Xatırladaq ki, H.Əsədov 52 rayon şöbəsi üçün inzibati bina tikilməsini istəyirdi ki, buna da nail oldu. Eyni zamanda sabiq nazir Hökumət Evindeki ofisindən də narahıydı. Buna görə də KTN-in mərkəzi aparatına yeni binanın tikintisi üçün fəaliyyətlərə başlamışdı. Belə ki, 2017-ci ilin mayında binanın layihələndirilməsi, noyabrında isə artıq tikintisi üçün nazirlik tərəfindən tender elan edilib. Binanın 10 mərtəbəli olması nəzərdə tutulurdu.

Çoxsaylı binaların tikintisi ilə yanaşı, H.Əsədov nazir olduğu dövrdə kənd təsərrüfatı sahəsinə külli miqdarda vəsait ayırdı. Bura yalnız müxtəlif bitkilərin əkinini üçün dövlətin verdiyi dotasiyalar deyil, maşın və texnikanın, damazlıq heyvanların, hətta tinglərin alınması, çoxsaylı laboratoriyaların qurulmasına sərf olunan yüz milyonlarla manat dövlət vəsaiti aiddir.

Ayrılan bu qədər vəsaitlərin qarşılığında H.Əsədovun rəhbərliyi dövründə aqrar sektorun yüksək inkişafına nail olduğunu söyləmək, təəssüf ki, mümkün deyil. Son beş ildə nazirliyin tabeliyində olan ayrı-ayrı strukturların fəaliyyətindəki qaranlıq nəinki azaldı, əksinə, daha da çoxaldı. Xüsusilə dövlətin kənd təsərrüfatı istehsalçılarında ayırdığı subsidiyaları paylayan, kənd təsərrüfatı texnikasının alınmasına yönəldilən yüz milyonlarla manat vəsaiti xərcləyən, güzəştli gübrə-maşın satan "Aqrolizinq"

ASC, idxal-ixrac prosesləri zamanı sahibkarların qəniminə çevrilən Dövlət Fitosanitar Nəzarəti Xidməti, maldar fermerlərin canını boğazına yığan Dövlət Baytarlıq Xidməti kimi qurumların işində hansısa şəffaflıq, açıqlıq qeydə alınmadı. Bu qurumlarda, elə bütövlükdə nazir-

likdə dəyişən yalnız komanda oldu. Nazirliyin kənd təsərrüfatının idarə olunmasında rolunun artırılması, səlahiyyətlərinin genişlənməsinə rəğmən, H.Əsədov heç zaman kəndlinin, fermerin yanında ola bilmədi. Bir neçə il əvvəl bəzi yerli icra hakimiyyətləri maldar

fermerləri kütləvi şəkildə otlaq-qışlaq yerlərindən məhrum edəndə nazir nəinki onları müdafiə etmədi, hətta yüz əziyyətlə qəbuluna düşsən fermerlərə "mənim yanıma niyə gəlmisiniz, gedin məhkəməyə" deməkdən çəkinmədi. İş o yere çatdı ki, cənub zonasında öz yerində

taxıl deyil, daha çox gəlir gətirən sitrus meyvələri əkmək istəyən sahibkarlar ölkə rəhbərliyinə üz tutmalı oldular.

H.Əsədov qudası, sabiq nəqliyyat naziri Ziya Məmmədov vəzifəsini itirərkən öz postunu saxlaya bilmişdi. Hətta aqrar sektor üçün əlavə irihəcmli dövlət vəsaitlərinin ayrılması onun kreslosunda möhkəmləndiyi görünüşü yaratmışdı. Buna görə də onun yeni kabinetdə yer almayacağı bir çoxları üçün gözlənilməz oldu. Deyilənə görə, elə H.Əsədovun özü üçün də qərar gözlənilməz olub. Onun vəzifəsini itirdiyinə görə ciddi depressiya keçirdiyi deyilir. Eyni zamanda sabiq nazirin qərarına görə həm də əsəbi olduğu bildirilir. Yəqin elə buna görə də ona zəng vuran jurnalistlərə qəzəbli cavab verərək "məşğulam" deməklə sualları cavablandırmaqdan yayınıb.

Yeri gəlmişkən, H.Əsədovun yerinə təyin olunan İnam Kərimovu kollektiv Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev təqdim edib. Təqdimat zamanı administrasiya rəhbəri H.Əsədovun fəaliyyətini qiymətləndirən fikirlər səsləndirməyib. Halbuki Dövlət Miqrasiya Xidmətinin, həmçinin Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yeni rəhbərlərinin təqdimatı zamanı əvvəlki məmurların fəaliyyətini kəskin şəkildə tənqid etmişdi.

□ TURQU,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycana qarşı AŞ PA-da və digər bəzi Qərb institutlarında gözdən salma kampaniyasının səbəblərindən biri kimi Azərbaycanın Qərbin qonşu dövlətlərlə bağlı apardığı kampaniyaların, sanksiyaların heç birinə qoşulmaması, öz ərazisindən bu və ya digər ölkəyə qarşı platsdarm kimi istifadə edilməsinə imkan verməməsi göstərilir. Hətta bunu prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov da bu günlərdə sosial şəbəkədəki statusunda xüsusi olaraq qeyd edib.

Əli Həsənov bildirib ki, Azərbaycan indi də Qərbin o cür layihələrində iştirak etmir: "Azərbaycanın öz milli sərvətlərinə sahib çıxması, güclənməsi və beynəlxalq aktyora çevrilməsi həmin dairələri məmnun etmir. Artıq daxiləki "5-ci kolon" vasitəsilə iğtişaşlar təşkil etmək, qarışıqlıq salmaq və Azərbaycanı fakt qarşısında qoymaq, onu güzəştə məcbur etmək mümkün deyil. Azərbaycan Qərbin qonşu dövlətlərlə bağlı apardığı kampaniyaların, sanksiyaların heç birinə qoşulmur, öz ərazisindən bu və ya digər ölkəyə qarşı platsdarm kimi istifadə edilməsinə imkan vermir. Azərbaycan 1990-cı illərin "demokratiya dalğası"nın onun vasitəsilə cənuba və Mərkəzi Asiyaya ixrac təşəbbüslərinə də müsbət yanaşmamışdı, bu gün də Böyük Yaxın Şərq, yeni "şie hialı" kimi projelərdə də yer almır, dost Rusiya, İran və Türkiyə xalqları əleyhinə heç bir sazışda iştirak etmir. Hərçənd bununla bağlı yetərinə təşviq, təhrik və təzyiqlər olub və davam edir.

Azərbaycan xarici siyasət kursunu müstəqil şəkildə, öz milli maraqlarına uyğun müəyyənləşdirib həyata keçirir, beynəlxalq təşkilatların tribunalalarında xalqın mövqeyi ifadə olunur. Bir sözlə, əhalisinin sayı 10 milyona çatmamış bir ölkə dünyanın hegemon qüvvələrinin təzyiqləri qarşısında dirəniş göstərir, öz xəttini yürüdür və beynəlxalq aləmdə etibarlı tərəfdaş, güvənə bilən müttəfiq kimi böyük nüfuz və hörmət qazanıb".

Bəs Azərbaycanın bu şəkildə müstəqil siyasət aparmaqda davam etməsi anti-Azərbaycan kampaniyasının, təzyiqlərin qarşısındakı za-

"Azərbaycana təzyiqlər həmişə olacaq, çünki..."

Elçin Mirzəbəyli: "Qərb, xüsusilə ABŞ postsovet məkanında mövqeyini və çəkisini çoxdan itirib..."

manda da davam edəcəyi deməkdimi? Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a anti-Azərbaycan kampaniyasının səbəblərinin müxtəlif olduğunu dedi: "Onlardan biri də Azərbaycanın tək qonşu ölkələrə qarşı deyil, bütövlükdə ayrı-ayrı güc mərkəzlərinin maraqlarından qaynaqlanan kampaniyalarda iştirak etməməsidir. Azərbaycan Rusiyanın da apardığı kampaniyalarda iştirak etmir, Ukraynanın, Gürcüstanın, Moldovanın ərazi bütövlüyünə dəstək verir, separatizm, terrorizm

qarşı ən kəskin mövqedən çıxış edir, bütün proseslərə beynəlxalq hüququn prinsiplərindən çıxış edərək yanaşır. Ən doğrusu da elə budur. Qərb, xüsusilə də ABŞ postsovet məkanında mövqeyini və çəkisini çoxdan itirib. SSRİ dağıldıqdan sonra imperiyanın çaynağından yenəcə qurtulan dövlətlər öz müstəqilliklərini qorumaq, təhlükəsizliklərini təmin etmək üçün real alternativlər axtarırdılar. Rusiyanın təsir imkanlarının yetərinə olmaması postsovet məkanında ciddi boşluqlar yaratmışdı. Müstəqilliklərini yenəcə əldə etmiş ölkələr Rusiya təhlükəsi qarşısında Qərbdən real dəstək gözləyirdilər, amma bu dəstəyi almadılar. Əksinə, ABŞ və müttəfiqləri Rusiyanın öz enerji resurslarını Avropa və dünya bazarına çıxarmasına, güclənməsinə və postsovet məkanına təsir imkanlarını artırmasına real şərait yaratdılar. İndi isə istəyirlər ki, öz müstəqilliklərini çox böyük çətinliklərlə qoruyun, dövlət kimi formalaşan ölkələr onların Rusiya

və İrana münasibətdə dəyişən maraqlarından qaynaqlanan oyunlarında iştirak etsinlər, təhlükəsizliklərinə heç bir təminat olmadan özlərini ciddi zərbə qarşısında qoyunlar. Biz Ukraynanın timsalında Qərb dövlətlərinin Budapeşt anlaşmasından irəli gələn öhdəliklərinə necə əməl etmədiyinin şahidi olduq. Anlaşma tərəflərindən biri digərinin ərazisini işğal etdi, digər iki tərəf - ABŞ və Britaniya isə bəyənətlərlə öz işlərini bitmiş hesab etdilər. Bütün bunlar nəticə çıxarmaq üçün yetərli meqamlardır".

Politoloqun sözlərinə görə, Azərbaycan Qərbin sanksiyalarında ona görə iştirak etmir ki, bu sanksiyaların tətbiqi mexanizmləri beynəlxalq hüququn prinsiplərinə sükənmir: "Dünyada yalnız BMT Baş Assambleyasının və Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi sənədlər beynəlxalq hüquqi sənəd statusu daşıyır. İndiki halda Rusiyaya qarşı sanksiyaların beynəlxalq hüquqi statusu yoxdur. Bu sanksiyalar barədə qərar ABŞ və müttə-

fiqləri tərəfindən qəbul olunub, bu sanksiyalarla bağlı beynəlxalq konsensus yoxdur. İrana münasibətdə isə biz ABŞ-ın mövqeyinin necə sürətlə dəyişdiyinin şahidi olmuşuq. Obama İrana saziş imzaladı və hətta buna görə Nobel mükafatı aldı. İndi isə Tramp Koreya problemini guya həll etməklə Nobel mükafatı almaq istəyir, İrana qarşı isə ritorikani gücləndirir. Bir neçə ildən sonra ABŞ-da siyasi hakimiyyət dəyişə, misal üçün, prezident Cekson Trampın siyasətinin üzərindən xətt çəkə bilər. Biz müstəqilliyimizi ABŞ prezidentlərinin Nobel mükafatı alması üçün əldə etməmişik. Azərbaycana qarşı təzyiqlərə gəldikdə isə, biz illərdir ki, bu prosesin davam etdiyini görürük. Azərbaycana qarşı nə vaxt təzyiq olmayıb ki? Təzyiq olub və olacaq. Qərbin Azərbaycandan hansısa gözləntilərinə o zaman adekvat cavab vermək olardı ki, "qoca qitə" və onun okeanın o tayındakı dirijoru ölkəmizin ərazi bütövlüyü ilə bağlı bir-mənalı mövqə nümayiş etdirərdilər. Azərbaycanın ərazilərini işğal etdiyinə görə Ermənistanla və onun hərbi-siyasi müttəfiqi olan Rusiyaya da sanksiya tətbiq edəydilər. Amma bu, baş verməyib, əksinə, işğalçıya hərtərəfli dəstək verilib".

E.Mirzəbəyli vurğuladı ki, regionda çox önəmli proseslər baş verir və biz bu proseslərdən öz maraqlarımızı təmin etmək üçün maksimum faydalanmalıyıq: "Nə qədər çətin olsa da, qonşu dövlətlərlə münasibətləri qoruyub saxlamaq və inkişaf etdirmək lazımdır. Bu siyasət bir gün öz bəhrəsini mütəqil verəcək".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

12 may Qarabağ mitinqi: Akif Nağı meriyadan narazıdır

QAT sədri: "Axı nə deyib aksiyaya icazə verməyəcəklər?"

Xəbər verildiyi kimi, Qarabağ Azadlıq Təşkilatı, həmçinin bir sıra ictimai xadimlər, Qarabağ döyüşçüləri Qarabağ mitinqi keçirmək üçün Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə müraciət göndərmişdi. QAT mətbuat xidmətindən "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, müraciətdə mitinqin mayın 12-də "İnşaatçılar" metrostansiyası yaxınlığındakı "Məhsul" stadionunda keçirilməsinə şərait yaradılması meriyadan istənilir.

Mitinqdə "Qarabağa azadlıq!", "Ya Qarabağ, ya ölüm!", "Ya Qarabağı azad et, ya kənara çək!" "Qarabağda azadlıq müharibəsinin başlanmasını tələb edirik!", "Beynəlxalq qurumların qərəzli vasitçiliyini rədd edirik!" şüarlarının səsləndiriləcəyi bildirilib.

Mitinqə hazırlıq gedirmi? Hansı işlər aparılır? Mitinq keçiriləcəyi halda qatılım səviyyəsi necə ola bilər?

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı "Yeni

Müsavat"a bildirdi ki, mitinqə bütün istiqamətlərdə hazırlıq davam edir. Sosial şəbəkələrdə, canlı yayımlarda geniş təbliğat aparılır. Təşkilat komitəsinin üzvləri Camal Əhmədov, Vaqif Əlisoy və digər döyüşçülər köşklərlə mütəmadi görüşlər keçirir. Mitinqə ciddi maraq var: "Hər yerdən dəstək xəbərləri gəlir. Avropa və Amerikadan həmin gün mitinqin tələblərinə dəstəklə bağlı aksiyalar keçirmək istədiklərini bildiriblər. Hakimiyyə-

tin mitinqə icazə verəcəyinə ümidlərimiz çoxdu. Bir də axı nə deyib verməyəcəklər? Mitinqə icazə verilməməsi Qarabağın taleyinə biganə yanaşıldığı fikrini cəmiyyətdə yarada bilər. Məncə, icazə verməlidirlər və məcburi köçkünlərə,

qaçqınlara mane olmamalıdır ki, gəlib mitinqdə sərbəst iştirak etsinlər. Mitinqin tələbində hakimiyyətə qarşı heç nə yoxdur. Biz tələb edirik ki, Qarabağı azad edin, qayıdaq öz yurdumuza. Burda hakimiyyət nədən çəkinməlidir?

Əksinə, bütün ədalətsiz dünyaya çatdırılmalıdır ki, xalq Qarabağı tələb edir".

A.Nağı qeyd etdi ki, mitinqə qatılacaq adamların sayı ilə bağlı diskussiyalara, bu məsələyə qapanmağa ehtiyac yoxdur: "Çünki bu mitinq məqsəd deyil, məqsədimizə, yeni Qarabağın azadlığına nail olmaq üçün vasitələrdən biridir. Adamlar Qarabağ mitinqinə mənca kifayət qədər çox gələcək, amma az gələcəklərə, onu da faciyyə çevirməyə ehtiyac yoxdur. Bu mitinq bütün Qarabağsevərlərin mitinqidir. Amma qaçqınlar daha fəal iştirak etməlidirlər. Biz belə hesab edirik ki, Qarabağ hər bir azərbaycanlının yurduudur, ona görə də "yurdumuza qayı-

daq" deyəndə hər bir azərbaycanlının ora qayıtmasını nəzərdə tuturuq".

Mitinqdə siyasi təşkilatların iştirak etməsi məsələsinə gəldikdə, QAT sədri dedi ki, siyasi və digər qüvvələrə mitinqə bağlı ümumi müraciəti mətbuat vasitəsilə ediblər: "Bir daha müraciət edirik ki, mitinqdə iştirak etsinlər. Bu, ümummilliyet məsələsidir, burda hamı dəvətli-dəvətsiz iştirak etməlidir. Xüsusi bir dəvətə ehtiyac yoxdur. Biz Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətini qınayırıq ki, Qarabağ mitinqi ilə bağlı müraciətimizə bu günə qədər nə üçün icazə verməyib. Eyni zamanda bütün partiyalardan soruşuruq: nə üçün bu günə qədər mitinqə bağlı aydın bir mövqə ortaya qoymurlar. Partiyaların rəhbərliyi nə üçün demirlər ki, bütün üzvləri ilə birlikdə mitinqə gələcəklər? Axı bu, Akif Nağının, Camal Əhmədovun mitinqi deyil, hamının mitinqidir".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Həbsxanada intihar edən MTN polkovnikinin qardaşı, "MTN işi"ndə zərərçəkmiş qismində tanınan Mətləb Mustafayev MTN-in Baş İstintaq İdarəsinin rəisi vəzifəsində çalışmış general-mayor Mövlan Şixəliyevə qarşı iddiası əsasında məhkəmə iclası başlayıb.

Musavat.com xəbər verir ki, proses Səbəyel Rayon Məhkəməsində hakim Nürəddin Bağirovun sədrliyi ilə baş tutub. Prosesdə M.Şixəliyevin, vəkili və Maliyyə Nazirliyinin nümayəndəsinin məhkəməyə gəlmədiyi elan olunub. Hakim bildirib ki, cavabdehlərə bildiriş göndərilib, lakin onlar məhkəməyə gəlməyib.

M.Mustafayev məhkəmədə vəsətətlə çıxış edib.

O söyləyib ki, cavabdeh M.Şixəliyevin 17 sentyabr 2014-cü ildə saat neçədə MTN-in inzibati binasını tərk etməsi barədə DTX-ya sorğu göndərilsin: "Həmin gün bacımın evində axtarış başa çatdıqdan sonra MTN əməkdaşları nazirliyin inzibati binasına gəlib, onlar axtarışın nəticəsi barədə Mövlan Şixəliyevə məruzə edib. Mövlan Şixəliyev də saat 23:00-dan sonra Səbəyel Rayon Məhkəməsinin sədrinə, baş prokurorun müaviniyə məktub göndərilib. Bu da heç inandırıcı deyil. Çünki həmin vaxt o, işdə olmayıb".

Zərərçəkmiş M.Mustafayev qeyd edib ki, heç bir əsas olmadan 21 ay həbsdə saxla-

Allaha "sən" deyən general yenə məhkəmə qarşısında

Mətləb Mustafayev MTN-in Baş İstintaq İdarəsinin rəisi vəzifəsində çalışmış general-mayor Mövlan Şixəliyevi məhkəməyə verib; bir il əvvəl E.Mahmudov və M.Şixəliyev barəsində çıxarılan qərarada niyə unuduldu?

nılıb: "Səbiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudov 2015-ci ildə vəzifəsindən azad edildikdən sonra Suraxanı Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə məntəqə tipli cəzaçəkmə mü-

rəsmi sənədə kim qol çəkib? Xahiş edirəm ki, Mövlan Şixəliyevin özü məhkəməyə gəlsin və ona suallarım var". Cinayət işi materiallarında yazılır ki, MTN Mətləb Mustafayevdən vəzifəli şəxslər barəsində məlumatlar tələb edib. Mətləb Mustafayev bununla razılaşmadığı zaman onun qardaşı Malik Mustafayevə də təzyiqlər başlayıb.

Mətləb Mustafayev MTN-in tələbi ilə razılaşmadığı üçün şərhlənərək həbs edildiyini deyir. Polkovnik Malik Mustafayev isə qardaşının həbsdən bir neçə gün sonra özünü asaraq intihar edib. Qeyd edək ki, bu şəxs E.Mahmudova qarşı iddia ərizəsi üzrə iddiaya isə Yasamal Rayon Məhkəməsində baxılıb.

Ötən ilin yayında Bakı Hərbi Məhkəməsində sahibkarlara hədə-qorxu gəlməkdə, onların külli miqdarda əmlakını ələ keçirməkdə ittiham olunan ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi İstintaq Baş İdarəsi 2-ci İstintaq Şöbəsinin rəisi Vüsal Ələkbərovun cinayət işi üzrə məhkəmənin sonunda həm E.Mahmudov, həm M.Şixəliyev barəsində ilginclik qərarada qəbul edilmişdi. Məhkəmə səbiq milli təhlükəsizlik naziri və həmin nazirliyin Baş İstintaq İdarəsinin rəisi olmuş Mövlan Şixəliyevin barəsində cinayət işinin başlanması barədə xüsusi qərarada çıxarmışdı.

İddia olunurdu ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinin hakiminin belə bir qərarada siyasi

hakimiyətlə razılaşdırmadan verə bilməzdi. Amma E.Mahmudov və M.Şixəliyev barəsində qərarada elə o vaxtdan "itdi". Yada salaq ki, V.Ələkbərovun məhkəməsində M.Şixəliyev də ifadə vermişdi. Məhkəmədə özünü son dərəcə arxayın, saymazıyana aparın M.Şixəliyevin kimə güvəndiyi, niyə bu qədər arxayın danışdığı mediada haqlı suallar yaratmışdı.

M.Şixəliyev məhkəmədə səbiq nazirini qorumuş, rəhbərlikdən hər hansı qanunsuz göstəriş almadığını demişdi. Hakim Mövlan Şixəliyevə şəhidlərdən birinə "sən" deyərək müraciət etməsinə etiraz edəndə aralarında maraqlı dialoq olmuşdu: "Mən bayaqdan sizin aranızda olan söhbəti izləyirəm. Nizami Kazimov "siz" deyərək müraciət edir. Amma siz ona "sən" deyirsiniz. Burada həminin bərabər hüququ var. Siz burada idarə rəisi, general yox, şahid kimi danışsınız".

Mövlan Şixəliyev isə hakimin ittihamına belə cavab vermişdi: "Mən Allaha da "sən" deyərək müraciət edirəm".

Eldar Mahmudov 2004-cü ildə milli təhlükəsizlik naziri postuna təyin olunanndan dərhal sonra M.Şixəliyev Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin İstintaq Baş İdarəsində xidmətə qəbul edilib. 2007-ci ilə qədər həmin idarənin 1-ci şöbəsinin rəisi, 2007-2008-ci illərdə Baş İdarəsinin rəis müavini, 2008-ci ildən 2015-ci ilədək rəis vəzifəsində işləyib.

ORXAN, "Yeni Müsavat"

Yeni nazirlərin və komitə sədrlərinin ilk həftəsi: nələr baş verdi?

Onlar əsasən görüşlər keçirib, yeni təyinatlar ediblər

Prezident seçkisindən sonra ölkə başçısı İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin yeni tərkibi haqqında sərəncam imzaladı. Bu sərəncama əsasən, bir sıra nazirlər, komitə rəhbərləri dəyişdirildi və hökumətin yeni tərkibi formalaşdı. Yeni təyin olunan nazir və komitə sədrləri artıq bir həftədən çoxdur ki, vəzifə başındadırlar. Bəs onlar ilk həftələrində hansı işləri gördülər?

"Yeni Müsavat" olaraq yeni nazir və komitə sədrlərinin ilk həftələrində gördükləri işləri təqdim edirik.

Kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov hələ kollektivə təqdim olunan zaman 3 əsas prinsipi açıqlayaraq bildirdi ki, fəaliyyət prinsiplərində düzgün və səmərəli idarəçilik, kəndli və fermerlərə yaxınlıq, (şəffaflıq, səmərəlilik, hesabatlılıq) innovasiyaların tətbiqi əsas götürüləcək.

İlk həftəsinə isə yeni nazir təyinatlarla başladı. O, yeni kadrlarını əvvəl rəhbəri olduğu "ASAN xidmət"dən gətirdi. Belə ki, İnam Kərimovun müvafiq əmri ilə Sarvan Elxan oğlu Cəfərov nazirin köməkçisi vəzifəsinə təyin olunub.

"Sarvan Cəfərov "ASAN xidmət"də də sədrin köməkçisi vəzifəsində çalışırdı. Nazirin digər əmrilə Aqil Quliyev Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Daxili Nəzarət və Audit Şöbəsinin müdiri təyin edilib. Aqil Quliyev buna qədər "ASAN xidmət"də Nəzarət və Qiy-

mətləndirmə Şöbəsinin müdiri idi.

İnam Kərimovun daha bir əmrilə İlham Qədimova nazirliyin hüquq şöbəsinin müdiri təyin olunub. İ. Qədimova "ASAN xidmət"də Hüquqi Təminat Şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışıb.

Nazir 3 sayılı Bakı "ASAN xidmət" Mərkəzinin direktoru Seymur Mövləyev, 5 sayılı Bakı "ASAN xidmət" Mərkəzinin direktoru Adil Qasımov, "ASAN xidmət" in İnsan Resursları və Təlim Şöbəsinin müdiri Elvin Paşayev, Nəzarət və Qiymətləndirmə Şöbəsinin müdiri Aqil Quliyevə də nazirlikdə vəzifə verdi.

İnam Kərimov həmçinin nazirliyin mətbuat xidmətinin rəhbərliyinə də əvvəllər "ASAN xidmət"də eyni vəzifəni daşıyan Anar Hüseynovu gətirdi.

Fəaliyyətinin ilk günlərində yeni nazir "Baytarlıq şəhəri", Dövlət Fitosanitar Nəzarət Xidmətinin inzibati laboratoriya binası, Aqrolizinq" Açıq

Səhmdar Cəmiyyəti ilə tanış olub, oradakı iş prosesi, yaradılan şəraitlə maraqlanıb.

Ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev də kollektivə təqdim olunan zaman bildirib ki, nazirliyin fəaliyyətinin bütün istiqamətlərində şəffaflığın tam təmin ediləcəyini, sistemli yanaşma və sosial ədalət prinsiplərinin rəhbər tutulacağını qeyd edib. İlk həftəsində Muxtar Babayevlə BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) Azərbaycandakı Tərəfdaşlıq və Əlaqələndirmə Ofisinin rəhbəri xanım Mələk Çakmak arasında görüş keçirilib.

Görüş zamanı meşələrin mühafizəsi sahəsində idarəetmə sisteminin optimallaşdırılması, su bioresurslarının davamlı idarə edilməsi və ekoturizmin inkişafı məsələləri üzrə fikir mübadiləsi aparılıb. Görüş çərçivəsində ETSN ilə FAO arasında gələcək əməkdaşlığın perspektivləri və qarşılıqlı maraqlı doğuran məsələlər müzakirə edildi.

Prezidentin sərəncamı ilə uzun müddətdir boş qalan təhsil naziri postuna da təyinat oldu. **Nazir müavini vəzifəsində çalışan Ceyhun Bayramov** nazir postuna keçdikdən sonra,

hələ ki, nazirliyin digər boş qalan yerlərinə təyinat etməyib.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yeni sədri Fuad Muradov komitənin loqosunu dəyişdirməyi düşünür. Yayılan məlumatda qeyd olunur ki, komitənin yeni saytı yaradılır və loqo seçimi üçün müsabiqə elan edilib.

Prezidentin sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri vəzifəsinə təyin edilmiş Sahil Babayev kollektivə təqdim olunduqdan sonra nazirlikdə islahata başlayıb. Məlumatlara görə,

nazirin ilk qərarı ilə Aparat rəhbəri Əjdər Cəbiyev vəzifəsindən kənarlaşdırılıb. Əjdər Cəbiyev səbiq nazir Səlim Müslümovun ən yaxın kadri hesab olunurdu.

Prezidentin 23 aprel 2018-ci il tarixli sərəncamı ilə **Dövlət Gömrük Komitəsinə sədr kimi Səfər Məmməd oğlu Mehdiyev** təyin olundu. Unikal.org-un məlumatına görə, təyin olunduqdan sonra Səfər Mehdiyev gömrük sisteminə başlayan islahatların sürətlənməsi, gömrük-keçid məntəqələri vasitəsilə malların hərəkətinə mövcud olan bütün neqativlərin aradan qaldırılması üçün rəhbər şəxslərə tapşırıq verib.

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinə Əli Həsənovun yerinə təyin olunan Rövşən Rzayev də öz işinə kadr dəyişiklikləri ilə başlayıb. Belə ki, onun əmri ilə Komitənin Repatriasiya Departamentinin direktoru Elman Behbud oğlu İsmayılov vəzifəsindən azad edilib. E. İsmayılovun yerinə, hələ ki, təyinat olmayıb. Bundan əlavə, R.Rzayev komitə sədrinin köməkçisi Əkbər Əkbərov və qurumun Mənzil İstismar Departamentinin direktoru Akif Mirzəyev də vəzifəsindən azad edib. Məlumatlara görə, Əkbər Əkbərov komitənin səbiq sədri, baş nazirin müavini Əli Həsənovun balıdının oğludur. Akif Mirzəyev də keçmiş sədrin qohumudur.

Əli RAİS, "Yeni Müsavat"

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

2 018-ci ilin daha bir ayı arxada qaldı. Qarabağ məsələsi isə, hələ ki, Ermənistandakı daxili siyasi durumdan, daha dəqiqi, hakimiyyət böhranından asılı olaraq qalır. Aydın məsələdir ki, işğalçı ölkədə yeni baş nazirin seçilməsi də tezliklə sülh danışıqlarının bərpası anlamına gəlməyəcək. Çünki adətən təzəcə hakimiyyətə gələn siyasilər "problemə girmək", komanda formalaşdırmaq bəhanəsi ilə müəyyən zaman istəyirlər.

Zaman isə gedir və hər itirilmiş ay, sözsüz ki, sülh anlaşmasını deyil, müharibəni yaxınlaşdırır. *Bəs düşmən ölkədə daxili siyasi təlatümlər Qarabağ danışıqlarına müsbət və ya mənfi planda nə vəd edir?*

Hələlik suala birmənalı cavab vermək mümkün olmasada, iki amilin prosesə öz real təsirini saxlayacağını əminliklə söyləmək olar: onlardan biri Rusiya faktorudursa, digəri erməni ictimai şüurunda son hadisələrdən dolayı Dağlıq Qarabağ konfliktini ilə bağlı yaşana biləcək dəyişiklikdir.

Ancaq belə görünür ki, ermənilərin yeni hökuməti də Moskvadan möhkəm yapışmaq niyyətindədir. Eyni zamanda düşmən toplumun Qarabağ məsələsinə yanaşmasında ənənəvi maksimalist mövqeyindən uzaqlaşacağı inandırıcı görünür. Xüsusən də son hadisələrdən sonra erməni cəmiyyətində sanki Qarabağla bağlı da eyniforiya artıb. Hərçənd, politoloqların bu xü-

susda gözləntiləri elə də üst-üstə düşmür. O sırada erməni təhlilçilər proseslərin bundan sonrakı inkişafını Rusiyasız təsəvvür etməyə ehtiyatlıdır.

*****

"Hərbi-strateji planda Ermənistanda heç kim alternativ fikir söyləmir - hamı eyni fikirdədir. İqtisadi planda isə, əlbəttə ki, problemlər var. Ermənistan Avrasiya Birliyi ölkələri ilə əlaqələri inkişaf etdirməyə çalışır. Rusiya ilə ümumi sərhədin olmaması üzündən biz iqtisadiyyatımızı şaxələndirməliyik. Məhz buna görə də keçən il Ermənistan Avropa Birliyi ilə saziş imzaladı. Biz həmçinin hazırda problemlər yaşadığımız qonşularla əlaqələrimizi inkişaf etdirməliyik. Bu bizim ölkəmizin inkişafına kömək edərli".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bunu "Vestnik Kavkaza" nəşrinə açıqlamasında erməni iqtisadçısı, Ermənistan Mərkəzi Bankının

Qarabağ danışıqlarında yeni dönəm: zaman kimə işləyir?

Ermənistandakı siyasi böhranın nəticələri sülh prosesində özünəməxsus izlər qoyacaq; politoloqlardan maraqlı şərhlər...

keçmiş rəhbəri Baqrat Asatryan işğalçı ölkədəki son hadisələrin səbəb-nəticələrindən danışarkən bildirib. Onun sözlərinə görə, artıq hakimiyyətdən getməkdə olan Sərkisyan rejiminin idarəçiliyi dövründə situasiya acınacaqlı olub. "Hazırda Ermənistan regionda ən kasıb ölkədir. Ermənilər öz tarixləri boyu heç vaxt belə kasıb olmayıblar. Bu adamlar ölkəni gör hansı vəziyyətə gətirdilər", - deyə o, acı təəssüf hissi ilə əlavə edib.

*****

Ancaq ermənilərin regionda ən kasıb ölkə olmasının tək səbəbi Sərkisyan rejimi deyil. Daha önəmli 30 ildir həll olunmayan Qarabağ münaqişəsidir - hansı ki, yüzdə yüz yeni hökumətin də əsas problemi olaraq qalacaq. Çünki bu problem yoluna qoyulmadan Ermənistan qarşısında duran ağır iqtisadi-sosial problemlər aradan qalxa bilməz. Bunu kim bilməsə də, erməni iqtisadçı-ekspert, keçmiş bankir Asatryan yaxşı bilməlidir. Onu da bilməmiş deyil ki, iki mühüm qonşu - Azərbaycan və Türkiyə ilə əlaqələrin inkişafı üçün də Qarabağ ixtilafının çözülməsi şərtidir. Öncə rəsmi İrəvan Ankara və Bakı ilə münasibətləri normala salmaq, sərhədlərin açılması, blokadanın götürülməsi barədə düşünməlidir. Düşünəcəkmiz?

"Türkiyə və Ermənistanın əlaqələri əsas etibarilə əvvəlki kimi davam edəcək". "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bunu Türkiyədə yaşayan **azərbaycanlı ekspert Toğrul İsmayıl** axar.az-a açıqlamasında işğalçı ölkənin Türkiyə ilə münasibətlərinin perspektivinə toxunarkən deyib.

Onun sözlərinə görə, Paşinyanın baş nazir seçilməsi ilə Türkiyədə 2009-cu ildə imzalanmış Sürix protokollarının yenidən müzakirəyə çıxarılması Ermənistan tərəfindən imkansızdır: "Çünki Ermənistanın Konstitusiyaya Məhkəməsi bu protokolların konstitusiyaya uyğun olmadığı üçün mədələrini dəyişib və dolayısı ilə ləğv edib. Yeni bu məsələ ona görə artıq bağlanıb. Ermənistan birtərəfli olaraq protokolların keçərli olmadığını bildirib. Bu protokollar hələ də Türkiyə Böyük Məclisində gündəmdədir. Amma Ermənistan tərəfi ləğv etdiyi üçün bu gün bu, hər hansı əhəmiyyət daşıymır. Ona görə də belə bir hadisənin baş verəcəyini düşünmürəm".

Politoloq Ermənistan tərəfindən aparılan siyasətdə milliyətçilik əsas aparıcı qüvvə olduğu üçün Paşinyanın Ermənistan siyasətinə yeni nəşə gətirəcəyini düşünür. "Ermənistanın Konstitusiyasında hələ də Türkiyəyə qarşı ərazi iddiaları var. Bu məsələləri birmənalı şəkildə qeyd etməliyik ki, Ermənistan Türkiyəyə qarşı olan ərazi iddialarından əl çəkəndə oxşamır. Digər tərəfdən, İrəvan Qars və Moskva anlaşmalarını da rəsmi olaraq tanıdığını bəyan etməyib. Yeni Türkiyəyə qarşı ərazi iddiaları davam edir. Ermənistan həmçinin bu gün Azərbaycan torpaqlarının 20%-ni işğal edib və atəşkəs rejimi olmasına baxmayaraq, cəbhədə tez-tez gərginlik yaratmaqdan çəkinmir", - deyə o qeyd edib.

Politoloq yeni dövərdə Türkiyə və Azərbaycan arasında yaxın vaxtlarda hərbi-strateji müttəfiqliyin gündəmə gələ biləcəyini real sayır: "Əlbəttə ki, Azərbaycan və Türkiyə arasında hərbi sahədə də çox ciddi anlaşma lazımdır. Ermənistan ən yaxın müttəfiqi olan Rusiya ilə çox ciddi hərbi razılaşmalara imza atıb. Eyni zamanda KTMT çərçivəsində o, Rusiya ilə müttəfiqdir. Rusiya ayrıca bir anlaşma imzalayaraq, üçüncü ölkənin Ermənistana hücumu zamanı işbirliyi məsələsini də gündəmə gətirib. Düşünürəm ki, yeni prezidentlik dönəmlərində prezident Ərdoğan və prezident Əliyev bu məsələləri müzakirə edəcəklər".

*****

"Ermənistanda hakimiyyətin dəyişməsi Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması üzrə sülh prosesində irəliləyiş üçün imkanlar açır". Bu fikri isə məşhur **alman politoloqu Aleksandr Rar** deyib (virtualaz.org). Politoloq daha sonra Qarabağ münaqişəsinin Serj Sərkisyan hakimiyyətinin siyasətinin əsasını təşkil etdiyini xatırladaraq deyib: "Sərkisyanın komandası hakimiyyətə Qarabağ dalğasında gəldi və əhaliyə "Qarabağ bizimdir" deməkdən başqa heç nə təklif edə bilmədi. Ermənistanın yeni hakimiyyəti Avropa liberal dəyərlərini bu və ya digər dərəcədə irəli çəkməyə məcbur olacaq. Əks təqdirdə inqilabdan sonra Sərkisyanın istefası ilə Ermənistan əhalisinin həyatında, ümumiyyətlə, heç nə dəyişməyəcək. Yeni

hakimiyyət xarici siyasət kursunu Qərbə tərəf dəyişdirməyi bacarmayacaq".

Ekspertə görə, Ermənistan bir neçə səbəbdən Rusiyanın hərbi və iqtisadi asılılığından çıxıb bilmir: "Amma inqilabdan sonrakı dövrdə erməni xalqına dəyişikliklər lazımdır. Və belə dəyişikliklər daxili siyasətdə ola bilər. Məsələn, məhkəmə islahatı, işlərə müstəqil məhkəmələrdə baxılması təminatı, iqtisadiyyatın liberallaşdırılması və s. Bütün bunlar Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınmasında İrəvanın nisbətən pragmatik yanaşmasına gətirib çıxara bilər".

Alman politoloq danışıqlar prosesi ilə bağlı proqnozlarını da optimistdir: "Əgər prezident İlham Əliyevin Ermənistanın yeni hakimiyyətinin rəhbərliyi ilə görüşündən sonra Qarabağ münaqişəsində sülhün əldə olunması yolunda görünməmiş irəliləyişə nail olursa, təəccüblənməməm".

Onun sözlərinə görə, yaxın vaxtlarda Ermənistanda daxili siyasi vəziyyəti yeni hökumətin nə qədər möhkəm olacağından asılı olacaq. "Adətən rəngli inqilabların qələbəsindən sonra düşünənlər müttəfiqlər tezliklə düşmənlərə çevrilirlər və vətəndaş qarşudürməsinin növbəti burulğanı başlayır", - deyə o sonda vurğulayıb.

*****

Bu, yerli və əcnəbi politoloqların proqnozlarıdır. Ən güclü politoloq isə, əlbəttə ki, zamanın özüdür. Artıq Ermənistanın xeyrinə işləməyən zaman...

Orduya Yardım Fonduna yığılan vəsait açıqlanıb

Silahlı Qüvvələrə Yardım Fonduna 1 may 2018-ci il tarixdə 90.425.728,04 AZN, 213.577,88 ABŞ dolları, 11036,0 avro və 5000,0 rubl vəsait daxil olub. Bu barədə Musavat.com-a Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Qeyd edək ki, Silahlı Qüvvələrə Yardım Fondu Azərbaycan Prezidentinin 2002-ci il 17 avqust tarixli 755 sayılı fərmanı ilə yaradılıb.

Tapdığı pulu haramdan halala çevirən kəndli və vicdanlı uşaq

Samir SARI

Tapılan itiyi qaytarmağın vicdan məsələsi olduğu mövzusunda olan bu söhbəti təxminən 17-18 il öncə də yazmışam (Bunu ona görə yazıram ki, birdən hansısa yaddaşı iti oxucum xatırlayar və mənə irad tutar).

Hadisə ötən əsrin əvvəllərində bizim kənddə baş verib. Kəndimizdən olan bir ağsaqqal pay-piyada örüşə, əkinə-biçinə gedirmiş. Asta-asta gedərkən arxadan üç atlı gəlib ona çatır, salam verir. Ağsaqqal onları tanımır, amma təxmin edir ki, qonşu kənddendir, bazara alış-verişə gedirlər. Atlılar ağsaqqaldan 40-50 metr aralananda kişi fərq edir ki, onlardan birinin cübündən nəsə düşdü. Kişi gəlib həmin yerə çatır, yerə düşən şeyi qaldırır, baxır ki, pul kisəsi-dir və içi doludur, qızıl pul da var, gümüş pul da.

Ağsaqqal vicdanlı, imanlı adam imiş, başa düşür ki, o pulu yiyəsinə qaytarmalıdır, qaytarmasa haram pul sayılır.

Eyni zamanda kişi çox kasıb imiş, anlayır ki, bu kisədə onun birillik ruzisi var, necə deyər, Allah qismətini yetirib. Bəs nə etsin, necə eləsin ki, həm haram pul yediyi üçün vicdanı sızlamasın, həm də tapdığı pul əlindən çıxmasın. Kişi fikirləşməkdəyənkən, atlılar 150-200 metr də aralanırlar.

Kişi oxumuş adamlardan, mollalardan eşidibmiş ki, bir adam nəsə tapanda üç dəfə "belə bir şey tapmışam, kimindir" deyib səslənməlidir, yiyəsi çıxmasa, artıq tapdığı şey onun halalıdır.

Ağsaqqal çıxış yolu tapır, artıq 3-4 yüz metr aralanmış atlıları səsləyir: "Eeey, atlılar, bir dayanın". Atlılar arxadan səs gəldiyini eşidib atlıların başını çəkir, dayanırlar. Kişi yavaşca, özünün eşidəcəyi səslə deyir: "Bu torba sizdən düşdü". 3-4 yüz metr o tərəfdəki atlılar ağsaqqaldan səs gəlmədiyini görüb, yollarına davam edirlər. Ağsaqqal onları bir dəfə də çağırır. Yenə dayanırlar. Yenə eyni şey. Bu hadisə üçüncü dəfə də təkrarlənəndən sonra atlılar geridə qışqıraraq kişiye məhəl qoymadan çapıb gedirlər. Kişi də pul kisəsini boxçasına qoyub, "hə, artıq halal oldu" deyər örüşə.

Bu hadisə Tovuzda məktəblinin tapdığı pulu yiyəsinə qaytarmasına dair xəbər və şərhli oxuyanda yadıma düşdü.

Belə informasiyalar vardı ki, pul yiyəsi uşağa mükafat verməyib. Sonra yazdılar ki, yox, pulu itən xanım uşağa bir miqdar pul vermək istəyib, amma uşaq götürməyib. Daha sonra belə şərhli yazanlar da oldu ki, pul yiyəsi vicdanlı uşağa pul verməyə borclu deyildi.

Düzdür, yazılı qanunlarda elə bir şey yoxdur ki, birinin bir şeyi itəndə və tapan adam onu qaytaranda mütəlak zərəre düşmək üzrə olan şəxs vicdanlı adama mükafat verməlidir.

Ancaq elə də deyil. Bir adam vicdanlı hərəkət edibse, ona qarşı da mütəlak vicdanlı hərəkət edilməlidir. Belə olanda hər kəs bilir ki, vicdanlı olmaqla da nəsə qazanmaq olar. Haramxorluğun, vicdansızlığın tüğyan etdiyi ölkəmizdə bu çox önəmlidir.

Bəlkə də tovuzlu uşaq bizim kəndçimiz kimi uzun illər kasıblıq, maddi sıxıntı çəkmiş, həyatın hər üzünü görmüş olsaydı, o qədər də vicdanlı olmaz, tapdığı pulu qaytarmaz, gətirib atasına verərdi. Ancaq o uşaq safdır, təmizdir, anlayır ki, bu pul onun deyil, başqasınındır, demək, sahibinə verilməlidir. Bir də o uşağın yerində başqası, uzun illər boyunca yığıdığı pul-parası min cür fitnə-fellə əlindən alınmış, 5 sot torpağa görə rüşvət vermiş, becərdiyi məhsulu dəyər-dəyməzinə satmağa məcbur olmuş, öz haqqını almaq üçün məmur qapılarında boynubükük durmuş biri olsaydı, tapdığı pulu qaytarardı? Əsla qaytarmazdı. Hətta o, atlıları səsləyib vicdanını rahatladan kəndçimiz kimi də etməzdi, tapdığını cibinə basıb hadisə yerindən elə uzaqlaşardı ki, izi-tozu qalmazdı.

Bir dəfə "20 Yanvar" dairəsində elə bir hadisəyə rast oldum. Bir oğlan cipinin "podnojka"sına qalxıb səsləndi: "Ay camaat, indicə bir portmanat tapmışam, kimindir?" Dərhal yeddi-səkkiz adam "mənimdir" dedi. Oğlan dedi, elə şey yoxdur, bir portmanat yeddi adamın ola bilməz, kim bu pul-qabının içindəki pulun miqdarını və hansı əskinaslardan ibarət olduğunu deyəcək, portmanatı ona verəcəm.

Tələsirdim, metroya düşməliydim, ta bilmədim, o vicdanlı oğlan pulu əsl sahibinə qaytardı, ya yox.

Dediyim odur ki, vicdanlı adamlar var və həmişə olacaq. Sadəcə, başqaları kütləvi şəkildə vicdansızlıq edəndə və qınanmayanda, vicdanlı olmaq əhəmiyyətsiz olur, axmaqlıq kimi görünür.

Son zamanlar bank sektorunda müəyyən canlanma müşahidə olunur. Bankların mərkəzi ofislərində və filiallarında müştəri sıxlığı gözə dəyir. Ekspertlər də vurğulayır ki, bank sisteminə müəyyən canlanma yaşayır. Problemlə kreditlər həllini tapmasa da, banklar kreditlər təklif edir. Bəs, görəsən, bu irəliləyişləri bank sektorunun sağlamlaşması kimi qiymətləndirmək olarmı?

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı-ekspert Əkrəm Həsənov bildirdi ki, problemlə bankların sağlamlaşması haqqında danışmaq tezdir: "Bank sektorunda qismən canlanma müşahidə olunur. Səbəbi isə odur ki, Mərkəzi Bankın uçot dərəcələrini aşağı salıb və bankların kreditləşməsinə davam etdirir. AMB uçot dərəcələrini 15 faizdən 11 faizə endirdi. Hətta faiz 15 dərəcə olsa da, kredit vermirdi. Bankların artıq vəsaiti çox zaman ele Mərkəzi Banka qayırdı. Çünki AMB yüksək faizlə depozit hərracları keçirirdi və həmin pullar ele bu quruma qayırdı. Buna görə də dövriyyədə pul qıtlığı var idi. Pul qıtlığı hələ də yaşanır, bu problemin tam aradan qalxdığını demək olmaz. Ancaq müəyyən canlanma var, dövriyyədəki vəsait artır. Banklarda vəsait varsa, onlar onun müdabirində nə isə qazanmalıdırlar. Bizim bank sistemində isə qazancın ən rahat yolu kredit verməkdir. Bu səbəbdən banklar kredit həcmi az da olsa tədricən artırmağa başlayıblar. Təbii ki, bu, fundamental kreditlər demək deyil. Çünki hər bir halda bankların əsas problemi olan kapital problem və problemlə kreditlər azalmayıb. Bu baxımdan bank sisteminin sağlamlaşdığını demək olmaz".

Ekspertin sözlərinə görə, əgər dövlət tərəfindən ciddi dəstək olmazsa, bu il də bir neçə bankın bağlanması gözlənilir: "Hazırda bir neçə bank var ki, onların vəziyyəti yaxşı deyil. Bu banklar bağlana bilər. 2016-cı ilin dekabr ayında dövlət başçısı tərəfindən təsdiqlənmiş Maliyyə Bazarının İnkişafına dair Strateji Yol Xəritəsində görə, 2018-ci ildə bankların sağlamlaşdırılması prosesi bitməlidir. Yeni bağlanacaq banklar artıq bu il fəaliyyətini dayandırmalıdır. Qeyd etdiyimiz bankların əsas çətinliyi problemlə kreditlərinin çox olmasıdır. Banklar məcbur qalıb həmin kreditlərin bəzən elə 100 faizi həcmində ehtiyatları yaradıblar. Ehtiyat yaratdıqları üçün də kapitaları çox aşağıdır. Bu neinki qanunvericilikdəki bankların minimal məcmu kapitalına dair tələbi ödəmir, hətta bəzilərini məcmu kapitalı mənfidir. Ancaq bu o demək deyil ki, bu bank bağlanmalıdır. Əgər bank həmin kreditləri qaytara biləcəksə, bu problem həll oluna bilər. Banklar müraciət edirlər ki, bizə 2-3 il zaman verin və tədricən həmin problemlə kreditləri

Banklardan kredit növbəsi- canlanmaya səbəb nədir?

Əkrəm Həsənov: "Bizim bank sistemində qazancın ən rahat yolu kredit verməkdir"

qaytaracağıq, vəziyyətimiz düzələcək".

Ə.Həsənov onu da vurğuladı ki, hazırda problemlə bankların fəaliyyətindəki əsas çətinlik likvit vəsaitin olmamasıdır: "Ancaq bankların işləməsi üçün likvit vəsait lazımdır, bu vəsait isə onlarda yoxdur. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası da bu mənada sistemə çox ağır zərbə vurub. MBNP ya bu bankları bağlamalıdır, ya onlara imkan verməlidir ki, Mərkəzi Bankdan kredit götürüb fəaliyyətlərini davam etdirdinsinlər. Mərkəzi Bank banklara pulu yalnız Palatanın müsbət rəyi əsasında verə bilər. Palata isə məsuliyyəti üzərinə götürmək istəmir. Kredit ala bilmədikləri üçün bu bankların pulu yoxdur. Onlar gözləyirlər ki, nə zaman verdikləri kreditlər qaydacaq. Bəzi banklar son 1 ildə xeyli problemlə kreditləri qaytarmağa nail olublar. Ancaq Palata neinki banklara kredit almaq üçün müsbət rəy vermir, hətta onların bir hissəsinə sanksiya qoyub, fəaliyyətlərini məhdudlaşdırıb. Xüsusən də sığortalı olmuş əmanət qəbul etməyi qadağan edib. Düzdür, banklar bu bərdə ictimaiyyətə məlumat verə bilmirlər. Çünki belə olan halda mövcud əmanətçilər də vəsaitlərini geri çəkəcəklər, yəni bu, panikaya səbəb ola bilər. Palata bankları sağlamladırmıq əvəzinə onları daha da çətin vəziyyətə salıb. Bəs banklar necə fəaliyyət göstərsin?"

Mərkəzi Bank kredit vermir, əhalidən əmanət qəbul etmək qadağan edilib. Bəs nə etsinlər, pulu haradan tapsınlar? Həqiqi sağlamladırmıq üçün MBNP heç bir tədbir görmür.

Bankların birləşməsi məsələsinə də toxunan Əkrəm Həsənov bunun o qədər də sadə proses olmadığını dedi:

"Birləşməyə ehtiyacı olan, çətin vəziyyətdə qalan bir neçə bank var ki, onların adını çəkmək doğru olmazdı. Çünki bu, panikaya səbəb ola bilər. Bu bankların da eləsi var ki, artıq bağlanmalıdır, eləsi də var ki, tədricən yaxşıya doğru gedir. Əgər iki bank birləşmək istəyirsə, onlar müzakirə edir, problemlərinin həllini hesablayırlar. Qərara gəlirlər ki, bunları 2-3 ilə həll edə bilərlər. Birləşməkdə isə məqsəd odur ki, bəzi xərcləri azalsın, filialların sayı, eyni vəzifədə çalışanların sayı azalsın. Ancaq birləşmək üçün də vəsait lazımdır, kredit lazımdır. Mərkə-

zi Bank gerek o banklara kömək etsin, kredit versin ki, vəziyyətdən çıxa bilsinlər. İki problemlə bankın texniki cəhətdən birləşməsi ilə problemlər həll olunmur. Banklar birləşəndə gerek dövlətin müvafiq qurumları da onlara kömək etsin. MBNP isə banklara tapşırıq verib ki, gedin əlavə vəsait tapın. Ancaq nə əmanət yatıran yoxdur, nə səhmlərini alan yoxdur. Bu baxımdan vəsait tapmaq mümkün deyil. Banklar birləşmək istəyəndə də vəsait baxımından çətinlik çəkirlər".

□ Nərgiz LİFTİYEVA,
"Yeni Müsavat"

Borca görə axtarışda olan 14 nəfər saxlanıldı

Respublikanın daxili işlər orqanları tərəfindən aprelin 30-da qeyd alınmış 98 cinayət faktından 23-nün üstü "isti izlər"lə açılıb.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildiriblər ki, əvvəlki dövrlərdən bağlı qalmış beş cinayətin açılması təmin olunub.

Axtarışda olduğuna görə 29 nəfər, o cümlədən mülki-hüquqi öhdəliklərin icrasından yayındığına görə 2 nəfər, borclu şəxs qismində axtarışda olan 14 nəfər saxlanılaraq aidiyyəti üzrə təhvil verilib.

Respublikanın avtomobil yollarında baş vermiş bir yol-nəqliyyat hadisəsi nəticəsində bir nəfər ölüb, bir nəfər xəsarət alıb.

Daxili işlər orqanları əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində narkotiklə əlaqəli 10, qanunsuz saxlanılan silah-sursatla bağlı 1 fakt müəyyənləşdirilib.

ABS⁻ⁱⁿ Bey-nəl-xalq

Din Azadlığı Komissiyasının növbəti illik hesabatında Azərbaycanı dini vəziyyətlə bağlı təhqidi məqamlar yer alıb. "Amerikanın Səsi"nin yaydığı məlumatlara görə, hesabatın Azərbaycanı aid hissəsində deyilir ki, rəsmi Bakı 2017-ci ildə də dini azadlıqlara münasibətdə özünün sərt mövqeyini dəyişdirməyib. Hesabatda bildirilir ki, hakimiyyət dini fəaliyyətlərə müvafiq qanunlar və Cinayət Məcəlləsinin köməyi ilə tam nəzarət edir.

Protestantlara, "Yehova Şahidləri" təriqətinə və bəzi müsəlman qruplarına qarşı polis reydləri 2017-ci ildə də davam edib. Sənəddə qeyd olunur ki, dövlətin dikte etdiyi qaydalara uyğun gəlməyən müsəlman liderlər saxlanılır, cərimələri və onların məscidləri dağıdılır.

Hesabatda 2015-ci il Nardaran hadisələri, eyni zamanda nəticədə Müsəlman Birliyi Hərəkatı üzvlərinin 12 nəfərinin müxtəlif ittihamlarla 12 ildən 17 ilədək azadlıqdan məhrum edildiyi xatırladılıb. Hesabatda deyilir ki, 2015-ci ildə qanuna edilmiş dəyişikliyin tələbi ilə dini qruplar rəsmi orqanlara fəaliyyətləri haqqında illik hesabat verməyə məcburdurlar. Hesabatda vurğulanır ki, Azərbaycanda əslində müsəlman təşkilatlar, başqa dinlərə aid qruplardan daha çox məhdudiyətlə üzləşir. O da bildirilir ki, ölkədəki siyasi məbusların iki mövcud siyahısında təxminən 160 nəfər var və bunlardan 90-100-nün dini fəaliyyətlərinə görə məbus edildikləri düşünülür.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mü-

ABS-in dini azadlıqla bağlı hesabatına Bakıdan reaksiya

Azərbaycan hökuməti dini sahədə sərt tədbirləri radikalizm təhlükəsi ilə əsaslandırır

Mübariz Qurbanlı "Amerikanın Səsi"ne müsahibəsində ölkədəki dini duruma bağlı təhqidlərə cavab verib. Komitə sədri deyib ki, hesabatda yanlış məlumatlar var: "Azərbaycanda "Dini etiqad azadlığı haqqında" qanun və Azərbaycan konstitusiyası dini azadlıqları təmin edir. Azərbaycanda dini baxımdan hər hansı bir sərt mövqə nümayiş etdirilmir. Bizim ölkəmiz azad, demokratik, tolerant ölkədir. Ölkəmizdə dini konfessiyaların, müxtəlif dini qrupların azad şəkildə fəaliyyətinə hər cür şərait yaradılıb".

Mübariz Qurbanlı deyib ki, hazırda Azərbaycanda 809 dini icma qeydiyyatdan keçib. Bunların 777-si müsəlman, 31-i qeyri-müsəlman icmasıdır. Komitə

sədri deyib ki, Azərbaycanda bütün dini icmalar arasında konsensus var. M.Qurbanlı hökumətin bəzi addımlarını radikal qruplara qarşı mübarizə ilə əsaslandırır: "Biz dini radikal qruplara qarşı mövqə göstəririk və dini radikal qruplara qarşı mübarizə aparılması üç istiqamətdə həyata keçirilir. Bu, inzi-bati, ideoloji və iqtisadi metodlardır. Bu da bütün ölkələrdə həyata keçirilir. Dini radikal qruplara rəvac verilməsi nəticədə etibarilə təriqətlər, məzhəblərarası qarşıdurmaya və dini səpkidə toqquşmalara gətirib çıxara bilər. Bunun qarşısını almaq isə dövlətin borcu və vəzifəsidir".

Xüsusi xidmət orqanlarının radikal dini qruplara qoşulan şəxslərə qarşı səmərəli mübarizə apardığını qeyd edən Mübariz Qurbanlı ölkədə dini duruma sabit olduğunu bildirib. O deyib ki, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi birgə maarifləndirici tədbirlər həyata keçirməlidir. Eyni zamanda o, QMİ-nin dini icmaların qeydiyyatına alınması üçün təqdimat verməsini normal iş adlandırır.

Qeyd edək ki, ABS-in Bey-nəl-xalq Din Azadlığı Komissiyası hər il yazda (bir qayda olaraq aprelin sonlarında - K.R.) dünyada din azadlığı ilə bağlı illik hesabatını yayır. Və bir qayda olaraq bir çox ölkələr, o cümlədən Azərbaycanda dini vəziyyətlə bağlı təhqidi məlumatlar yer alır. Məsələn, demək olar ki, hər il "Yehova Şahidləri" təriqə-

tinin fəaliyyətinə maneələrin olması ilə bağlı iradlar olur. O cümlədən son illər bir sıra müsəlman dini icma üzvlərinin həbsləri və eləcə də Nardaran hadisələri ilə bağlı həbs olunanların hesabatda daxil edilməsi gözlənilən idi.

Azərbaycan hökuməti isə ənənəvi olaraq bu cür təhqidi materialları sifarişli, qərəzli və bir çox hallarda isə təhrif edilmiş məlumatlar hesab edir. Sonuncu hesabatla bağlı isə M.Qurbanlı maraqlı bir detallı qeyd edib. Hökumət rəsmisi sərt addımların ölkədə radikal dini qrupların qarşısının alınması üçün atıldığını vurğulayıb. Yeni dolayısı ilə hökumətin sərt addımları olmayacağı təqdirdə, ölkədə dini vəziyyətin nəzarət-

dən çıxıla bələcəyini qeyd edib. Əslində bu, haqlı mövqedir. Azərbaycan müsəlman ölkəsidir və dini-məzhəbi zənginliyi var, müxtəlif müsəlman icmaları ölkədə fəaliyyət göstərir. Üstəlik, hökumət etiraf etməyi xoşlamasa da, Yaxın Şərqdə davam edən dini şüarlı müharibələrin Azərbaycana da bu və ya digər formada təsir etdiyini inkar etmək mümkün deyil. Təkcə elə dini komitə özü radikalizmlə bağlı bir çox layihələr həyata keçirib, hətta filmlər çəkib. Ancaq eyni zamanda təhlükəsizlik orqanları silahlı radikal dini qruplara qarşı çoxlu sayda əməliyyatlar keçirib və terrorçular məhv edilib. DTX-nın məlumatına əsasən, Azərbaycandan 900 nəfər xarici ölkələrdə qeyri-qanuni radikal silahlı qruplara qoşulub.

Bu mənada hökumətin dini sahədə sərt addımlarını regiondakı vəziyyət və dini radikalizm təhlükəsi ilə əsaslandırması anlaşılacaq olsa da, məsələnin kompleks həllinin tapılmadığını etirafdır. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan hökuməti son illərdə bir neçə dəfə dini qanunvericiliyi dəyişərək sərtləşdirib. Hər dəfə bu addım yuxarıda qeyd etdiyimiz şərtlər, radikalizm təhlükəsi, dini ekstremizmin qarşısının alınması cəhdi kimi izah edilib. Ancaq o da var ki, bu proses total məhdudiyətlərə, eləcə də din azadlığının pozulması halları, dindarların özünüifadə hüquqlarının məhdudlaşdırılması ilə nəticələnməməlidir.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Müxalifət Prezident yanında İctimai Palata yaradılmasını istəyir

Rusiya təcrübəsinin tətbiqi təklif edilir...

Deputat Fazil Mustafa "Yeni Müsavat"a müsahibəsində hökuməti faydalı ideyalarla qidalandırmaq üçün ölkə prezidentinin yanında İctimai Palatanın yaradılmasının vaxtının yetişdiyini bildirib. O qeyd edib ki, ölkə prezidenti yanında İctimai Palatadan tərif söyləmək üçün deyil, ölkənin gələcəyi üçün məsuliyyətli davranan və müxtəlif sferaları təmsil edən düşüncə adamlarının cəlb olunması ilə cəmiyyətin problemlərinə aid faydalı müzakirə mühiti yaradıb üzə çıxan tezislərdən istifadə etmək olar.

Deputatın Prezident yanında İctimai Palata (İP) yaradılması təklifinə müxalifət düşərgəsindən münasibət bildirilib.

ADP sədrinin müavini Təliyəv vaxtilə Demokrat Partiyası tərəfindən də hakimiyyətə belə bir çağırışlar edilib. Hakimiyyət isə bu ideyanı yaxına buraxmayıb. Lakin ölkə prezidentinin yanında belə bir İctimai Palatanın yaradılması rəsmi rəsmi bir addım olardı. Bir şərtlə ki, həmin İctimai Palata sağlam

prinsiplər əsasında təşkil olunmalı, ölkədə fəaliyyət göstərən ictimai-siyasi institutların təmsilçiliyi bərabər və ədalətli şəkildə həyata keçirilməli və bu Palata imitasiya xarakteri daşımamalıdır: "Əgər bu prinsiplər əsasında prezidentin yanında İP yaranarsa, bu, ölkənin pozitiv istiqamət-

də inkişafına böyük stimulaşdırıcı olar, eyni zamanda bu, dövlət orqanlarının fəaliyyətinə effektiv ictimai nəzarət funksiyasını həyata keçirir. Son illər bir neçə nazirliklərdə QHT-lərin təmsilçiliyi əsasında buna bənzər qurumlar yaradırlar. Lakin bu qurumların təşkil olunması,

orada təmsilçilik qeyri-şəffaf olduğuna və bu qurumların daha çox formal xarakter daşdığına görə heç bir effekti hiss edilmir".

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı da Prezident yanında İctimai Palatanın yaradılması təklifini müsbət qarşıladığını bildirdi: "Belə qurumlar bir çox ölkələrdə var və xeyli faydalı işlər görə biliblər. Ümumiyyətlə, bu ideyanın kökündə bir birlik, dialoq və müzakirə mühiti yarada bilmə istəyi dayanır. Fazil bəyin təklifi ən azından cəmiyyətdə ilkin qarşılıqlı hörmətə dayanan müzakirə mühiti yaratmaq baxımından önəmli ola bilər. İctimai Palata tipli qurumun lazımı effekti verməsi üçün hökumət siyasi iradə nümayiş etdirərək köklü islahatlara start verməlidir. Düşünürəm ki, bu islahatlara başlanılmayan hər bir gün Azərbaycan üçün itkidir".

AMİP katibi Əli Orucov da sözügedən ideyanın gündəmə gətirilməsinə müsbət yanaşdıqlarını dedi və bildirdi ki, bir çox ölkələrdə bu təcrübənin tətbiqi müsbət effekt verir: "Məsələn, Rusiya təcrübəsində İctimai Palata adlı qurum fəaliyyət göstərir və bu, qanunla tənzimlənir. Həmin təcrübəyə görə, Rusiya Federasiyası İctimai Palatasının tərkibində ictimaiyyət, elm adamlarının, tanınmış şəxslərin, federasiya subyektlərinin nümayəndəlikləri də təmsil olunurlar. Bu qurum məşvəratçi qurumdur, əməkhaqqı ödənilmir və könüllülük əsasında formalaşdırılır. Rusiyada İctimai Palata haqqında, daha doğrusu, ictimai nəzarətin əsasları haqqında Federasiya qanunu var. Azərbaycan hökuməti bu təcrübədən yararlanıb bilər. Düşünürəm ki, Azərbaycanda belə bir təcrübədən istifadə həm dövlət hakimiyyət orqanlarına ictimai nəzarəti gücləndirir, həm də problemlərin doğru-düzgün, vaxtında həllinə kömək edə bilər. Çünki əksər hallarda məmurlar problemləri və mövcud real problemləri gizlədir və da düzgün qərarların qəbuluna neqativ təsirini göstərir. AMİP olaraq hətta biz rəsmən dövlət qurumlarına həm İctimai Palata ilə, həm də korruptsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı yaradılan komissiyada ictimaiyyətin, hətta partiyaların da təmsil olunmasını təklif etmişdik. Təəssüf ki, bu təkliflərimizə, ümumiyyətlə, cavab verilmədi. Hakimiyyət orqanlarına ictimai nəzarət nə qədər güclü olsa, həmin qurumların fəaliyyəti də, faydalı iş əməlləri də, məsuliyyət yükü də böyük olar. Hər nazir vəzifədən uzaqlaşdırıldıqdan sonra milyonlarla vəsaiti mənimsədiyi faktları üzə çıxır. İctimai Palata, ictimai nəzarət olarsa, bu cür eybəcərliklər də olmaz. İctimai Palata dövlət başçısına ciddi kömək funksiyasını daşıyır olar".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycana istirahətə gələn ərəblər növbəti dəfə diqqət mərkəzinə düşüblər. Qonaqlar "Rent a Car AFN" şirkətinə məxsus olan avtomobilin içərisini zibilliyə çeviriblər. Onlar nəqliyyat vasitəsini cəmi 4 günlük icarəyə götürüblər. Lakin ortaya çıxan mənzərə şirkət nümayəndələrini dəhşətə gətirib.

Belə ki, avtomobilin içərisində aftafadan tutmuş uşaq bezinə qədər tullantı olub. Bundan əlavə, nəqliyyat vasitəsi arxa təkəri boşalmış vəziyyətdə qaytarılıb.

Bu xəbər bizə ərəblərin Azərbaycanda yol verdikləri əməllərdən daha çox, maşın kirayəsi ilə bağlı detalları bir daha araşdırmağı mütləq etdi. Öncə ondan başlayaq ki, heç də sürücülük vəsiqəsi olan hər kəs maşın kirayələyə bilmir. Çünki avtomobilin kirayəsi üçün sürücülük, şəxsiyyət vəsiqəsi tələb edilir. Bununla yanaşı kredit kartı girov qoyulur. Bundan başqa, kartda 350 manat pul olmalıdır. Bu da maşının sığortası üçün mütləqdır. Müştəri maşını geri qaytarandan sonra kart pulla birgə müştəriyə verilir.

Hazırda avtomobil kirayəsi ilə məşğul şirkətlərin gəlirləri azalıb. Apardıığımız sorğular zamanı bəlli oldu ki, şirkətlərin gəlirləri dollar ekvivalentində aşağı düşüb. Bundan başqa, hazırda ölkədə avtomobil kirayəsi ilə məşğul olan şirkətlərin sayında da bir artım var və bu, rəqəbəti yüksəldir.

Sürücü ilə maşın kirayəsinin qiyməti bir cürdür, sürücüsüz başqa cür

İndi isə keçək qiymətlərə. "Yeni Müsavat" şirkətlərlə əlaqə saxlayıb, ən ucuz və ən baha kirayə qiymətləri ilə maraqlanıb. Ümumən məlum olub ki, maşının markasından asılı olaraq, qiymətlər minimumdan maksimuma qədər dəyişir. Məsələn, günlük kirayəsi 40 manat olan maşın da var, 3000-3500 manat olan da. Bəzi toy maşınlarının birgünlük kirayəsi 4000 manata qədər belə artır.

Orta qiymət isə 250-300 manat olaraq müəyyənləşdirilib. Amma bir çox şirkətlərin sürücü ilə birgə maşını kirayə verməsi ilə sürücüsüz maşını kirayə verməsi arasında bir xeyli fərq var. Sürücüsüz 350 manata kirayə verilən avtomobilin qiyməti sürücü ilə 600-800 manat arasında dəyişir.

İlginc kirayə qiymətləri - azərbaycanlılar böyük maşınlara üstünlük verir
 2008-ci il istehsalı "Toyota Camry", "Hyundai Sonata", "Hyundai Tucson", "Toyota Prado" markalı avtomobillərin qiymətləri 60-90 manat arasında dəyişir. 2011-ci il istehsalı "Toyota Land Cruiser" 150 manat, "KIA Sportage", "Hyundai IX-35i" 60 manat, "Nissan Sentra" 50 manatdır.

"Mercedes GL"-in 2008-ci il buraxılışının birgünlük kirayəsi 200 manatdır. Ekonom-klass avtomobillərin birgünlük qiyməti orta hesabla 60-70 manatdır. Biznes-klass avtomobillərinin

Bakıda bahalı maşın kirayəsi

"Rent a Car"dan avtomobil icarəyə götürərkən şərtlərə diqqət edin ki, aldanmayasınız, yolda qalmayasınız...

qiyməti isə ortalama 150 manatdır. "High-class" (sürətli) avtomobillərin birgünlük icarə qiyməti isə 260 manatdan başlayır.

Bakıda şirkətlərin birində əsasən bu maşınlar kirayə verilir - "Ford Focus", "Ford Mondeo", "Range Rover", "Mitsubishi Lancer", "Mitsubishi Pajero", "Toyota Land Cruiser", "Toyota Prado", "Toyota RAV 4", "Previa", "Hilux", "Nissan Sunny", "X-Trail", "Murano". Şirkətin nümayəndəsi deyir ki, maşını uzun müddət kirayə götürənlərə endirim edilir. Avropada "rentacar" şirkətlərinin verdiyi maşınların çoxu 0,8-1,2 motorla malik, kiçikölçülü nəqliyyat vasitələridir. Bu avtomobillərin kirayəsi də ucuzdur. Azərbaycanda isə daha çox mühərrikin həcmi böyük olan maşınlar icarə edilir. Hətta birgünlük icarəsi 1500-2000 manata olan "CIP"lər var.

Maşın kirayəsində nələrə diqqət etməli - faydalı məsləhətlər
 Amma maşın kirayələyəndə insanların diqqət etməli olduğu bəzi məqamlar var. Problemsiz səyahətin ilk şərti təhlükəsizlikdir. Bunun üçün maşını kirayələdiyiniz şirkətə etibar etməyiniz vacib şərtədir. Sosial şəbəkədə və ya həmin firmanın müştəri rəyləri bölümündə çoxlu rəyə rast gələ bilərsiniz, amma bu şərhlərin hamısının obyektiv olmasını gözləməyin. Maşın kirayəsində diqqət edilməli məqamlar baxımdan şərhlər vacibdir, amma siz yenə də işin professionalının məsləhətinə diqqət edin. Maşın kirayəsi firmaları arasında seçiminizi

edərkən marka etibarlılığı ilk sıradada olmalıdır.

Hər maşın kirayəsi firması fərqli seçimlər təqdim edir. Bəziləri daha aşağı qiymətlər tələb etsə də, burada diqqət etməli olduğunuz məqam "ucuz ətin şorbasi"nin necə olacağıdır. Yəni "inanılmaz qiymətə maşın kirayələdim" deyə sevinərkən, maşının bu sevincinizi boşa çıxarması tamamilə mümkün olacaq bir durumdur. Bu cür vəziyyəti yaşamamaq üçün bir az araşdırma aparmaq lazımdır. Məsələn, maşın kirayə firmasının sizə təqdim etdiyi şərtlərə bir göz atın və maşınla bağlı bütün texniki detalları nəzərdən keçirin.

Maşın kirayə firmanızdan 24 saat boyunca dəstək gözləyin

Maşın kirayəsindən öncə və ya sonra, firmanızla daim əlaqə saxlamanız çox vacibdir. Yaşadığınız hər hansı bir problemdə sizə hər zaman çıxış yolu tapacaq, maraqlandıqlarınıza sürətlə cavab verəcək bir firma sizin tərcih səbəbiniz olmalıdır. Firmanın qəza, yolda qalma və ya buna bənzər durumlarda 24 saat sizinlə əlaqə qura biləcəyindən əmin olmalısınız.

Sığorta tələb edin

Seçdiyiniz maşın üçün maksimum etibarlılıq təmin edən sığorta xidmətlərinin var olub-olmadığına diqqət edin. Sığorta və ya buna bənzər xidmətlər əlavə olaraq sizə təqdim edilir. Beləcə səfərlərinizdə içiniz daha rahat və etibarlı olacaqsınız. Bunu qeyd etməkdə fayda var: sığortanın keçərli olması üçün qəza zamanı müştəri içkililərdə olmamalı, sürət həddini aşma-

malı, narkotik maddənin təsiri altında olmamalı və nəqliyyat üçün müsaid olan yollarda onu idarə etməlidir.

Maşın kirayələyərkən sizə təqdim edilən ödəmə planlarının nə qədər sərfəli olduğunu araşdırmağı unutmayın. Maşın kirayələmə kriteriyaları firmadan-firmaya görə dəyişir. Öncə hər zaman maşın kirayələmə sazişlərini oxuyun. Bu şərtləri bilmədən maşın kirayələmək sizin işinizi çətinləşdirə bilər.

Maşın kirayəsi ilə maraqlandıqda qiymət müqayisəsi və endirim fürsətlərinə baxmanız lazımdır. Bunun sayəsində bir çox özəl təkliflə qarşılaşaraq kirayələməyi daha çox uyğun bir şəkildə etmək mümkündür. Bir firmaya getdiyinizdə çəkinmədən ağılızdakı bütün sualları və kampaniyalarını soruşmaq bu səbəbdən olduqca önəmlidir. Getmədən öncə də yaxşı bir araşdırma aparmanız lazımdır.

Kiçik maşın kirayələyin

Maşın kirayələməsində kiçikölçülü maşınların avantajı hər zaman qarşımıza çıxır. Xüsusən internet vasitəsilə edilən rezervasiyalarda firmaların kiçik maşına sahib olmadıqlarını nəzərə alsaq, digər seçimlərdən faydalanmaq da mümkündür.

Benzin çəni dolu halda aldığınız maşını geri qaytarmadan öncə onu yenə də tam doldurmalısınız. Ümumiyyətlə, maşın sizə verildəndə benzin çəni hansı vəziyyətdədirsə, o vəziyyətdə də qaytarın. Nə çox, nə az.

Sığortanı yaddan çıxarmayın

Maşın kirayələyərkən diqqət ediləcək ən önəmli nöqtə-

lərdən biri də sığorta şirkətinin şəxsi maşın siyasətini əhatə edib-etməməsidir. Kredit kartı ilə ödəmə edilirsə, sığortaya da ehtiyac duyula bilər. Amma sizin sığortanız bunu qarşılamırsa, şirkətin təqdim etdiyi sığorta imkanlarından da yararlanmaq mümkündür. Sığortasız maşın sürsəniz, hər hansı qəza xərclərinə görə də siz cavabdehsiniz.

Sərnişin sayına görə maşın kirayələyin

Yol qısa olsa da, maşına minəcək hər insan üçün bir oturmaq və yetərli baqaj sahəsi olduğundan əmin olmaq lazımdır. Qısa deyib, çıxdığınız bir yol uzun saatlar da davam edə biləcəyi üçün heç kimsənin çətin vəziyyətdə qalmasına gerek yoxdur. Bundan başqa, həyata keçirilən anlaşmada maşındakı hər kəsin bir siyahısının da olmasına diqqət etmək lazımdır. Bir çox ölkədə maşındakı oturmaq sayından artıq kişinin maşına mindirilməsinin yasaq olduğunu unutmayın.

Erkən rezervasiya və məlumatlandırma

Aeroportdan maşın kirayələmələrində isə dəqiq uçuş məlumatları və saatlarını rezervasiya zamanı bildirmək lazımdır. Əgər rezervasiya zamanı uçuş biletləri mövcud deyilsə, kirayə maşın təqdim etməsindən ən azı 24 saat öncə uçuş məlumatları mail və ya telefonla bildirmək şərtidir.

Maşın kirayəsində eyni firmayı tərcih edənlər uyğun qiymətli kirayələmə imkanı yaranan etibarlılıq proqramlarına qoşulur. Bu proqramlarda əla-

və ödənişsiz model yüksəltmə, daha aşağı qiymətlə maşın kirayələmə və ya ödənişsiz ekstragün kirayələmə imkanları var.

Beynəlxalq şərtlər

Ölkə daxilində maşın kirayələmə hər hansı bir problemə səbəb olmasa da, fərqli bir ölkədə maşın kirayələmək təxmin edilirdi qədər də rahat olmaya bilər. Gedilən ölkəyə görə maşın sürmənin və sürücülük vəsiqəsi keçərliliyinin şərtləri dəyişə bilər. Bu səbəbdən bir yere gedilmədən öncə bütün şərtləri öyrənmək olduqca önəmlidir. Gedilən yerdə maşın kirayələmədən öncə hər şeyin olduğuna dair yazılı bir razılıq almaqda fayda var. Beynəlxalq sürücülük vəsiqəsinə sahib olmayanlar hər hansı bir ölkədə polis cəzası ilə qarşı-qarşıya qala bilərlər.

Maşını təhvil almadan öncə diqqətlə nəzərdən keçirin

Firmalar maşını sizdən təhvil alanda ciddi şəkildə onu gözdən keçirirlər. Amma siz diqqətli olmasanız, öncədən meydana gələn hansısa bir problemi sizin öhdənizə də qoymaları mümkündür. Bu səbəbdən kirayə alma mərhələsində və maşını təhvil alanda hər yerini nəzərdən keçirin. Bu, ən yaxşı qoruma formalarından biri olaraq bilinir.

Keçək dünya ölkələrinə. Orda maşın kirayəsi neçəyə başa gəlir? Xorvatiyada avtomobil kirayəsi 46.63 avroya, ABŞ-da 45.26 avroya, Yunanıstanda 45.20 avroya, Fransada 42.90 avroya, Portuqaliya 33.40 avroya başa gəlir. Avropada maşın kirayəsi daha çox aylıq, həftəlik, günlük yox, bir neçə saatlıq da mümkün ola bilər.

Avropada "Rent a car" şirkətləri avtomobilləri müştəriyə texniki cəhətdən saz, təmiz, yananacaq çəni benzin ilə tam dolu vəziyyətdə təqdim edirlər. İcarə vaxtı bitdikdən sonra avtomobil eyni vəziyyətdə, müqavilədə qeyd olunduğu vaxtda və yerdə geri qaytarılmalıdır. Əgər maşın yuyulmamış, salonu çirkli vəziyyətdə, benzin çəni doldurulmamış qaytarılarsa, müştəri cərimə ödəməli olur. Belə ki, avtomobili icarəyə götürən müştəri şirkətə əlavə 300 dollar da depozit qoymalıdır. Yəni müştəri müqavilədə göstərilən öhdəliklərə əməl etməsə, əlavə cərimələr həmin məbləğdən tutulur, qalan hissə müştəriyə qaytarılır.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Müsavat"

Bütün Rusiya Nijni-Novqorod şəhərində baş verən dəhşətli hadisədən danışır. Azərbaycanlı qadın öz uşaqlarını xüsusi amansızlıqla öldürüb və yandırdı. 27 yaşlı Yelena Kərimova kirayə götürdüğü avtomobildə 4 yaşlı qızı Xədicəni və 2 yaşlı oğlu Süleymanı boğub. Daha sonra o, uşaqların cəsədini şəhərdən kənara aparıb və yandırdı.

Yanaraq tanınmaz hala düşən uşaqların cinslərini belə müəyyən etmək mümkün olmayıb. İlk araşdırmalar zamanı köhnə tərəvəz bazasında yanğını söndürməyə gələn yerli sakinlərdən biri yanğından əvvəl ərazidə şübhəli qadın gördüyünü deyib. Həmin qadının əraziyə gəldiyi maşının nömrə nişanını da xatırlayıb. Beləcə, istintaqçılar dəhşətli əməl sahibi olan qadını müəyyən edib yaxalaya biliblər.

Saxlanıldıqdan sonra Nijni-Novqorod sakini olan Yelena Kərimova baş verənləri etiraf edib. Deyib ki, o, boşandıqdan sonra uşaqları böyütməkdən bezdiyi üçün azyaşlıları öldürmək qərarına gəlib. İstintaq müəyyən edib ki, qadının maliyyə cəhətdən heç bir problemi olmayıb. O, hər ay avtomobil kirayəsi üçün 40 min rubl xərcləyib və bir müddət əvvəl xaricdəki kurortlardan birinə билет də alıb. Sosial şəbəkədə isə Yelena Kərimovanın heç bir qəribə paylaşımı olmayıb. O, uşaqların fotolarını paylaşaraq, onları sevdiyini bildirib. "O mənim ürəyimdir, əziz insanımdır. Mənim sevimli qızım. Ona görə mən həmişə ayaqdayam. Mən ona görə yaşayıram. O mənim nəfəsimdir, ağıllı qızımdır" - Yelena Kərimova aprelin 21-də belə bir paylaşım edib.

Dəhşətli olayla bağlı cinayət işi başlanılıb. İttihamlar təs-

2 körpəsini yandıran azərbaycanlı ilə bağlı yeni faktlar

İstintaq Yelena Kərimovanın radikal dini baxışlı sekta ardıcılı olması haqda məlumatları da yoxlayır...

diğini tapsa, qadını ömürlük həbs cəzası gözləyir. Barəsində həbs - qətimkan tədbiri seçilmək üçün məhkəməyə aparılan Yelena Kərimova baş verənlərin səbəbini izah etməkdə çətinlik çəkib. Barəsində bilinən odur ki, şəbəkə marketinqi ilə məşğul olub. İşi ilə əlaqədar

təsinin vəsatətinə məhkəmə qapalı rejimdə baxıb. Məhkəmənin qapalı keçirilməsini Yelena Kərimovanın vəkili istəyib. O, müvəkkilinin həyatına təhlükə ola biləcəyindən ehtiyatlandığını deyib. Məhkəmə vəkili xahişini nəzərə alıb və mətbuat nümayəndələri də daxil olmaqla kənar şəxslər məhkəmə zalından çıxarılib. Buna qədər isə Yelena Kərimova jurnalistlərin çoxsaylı suallarına baş verənlərə məhkəmə zamanı aydınlıq gətirəcəyi deyib. Məhkəmə zalında olan jurnalistlər Yelena Kərimovanın özünü adekvat apardığını, dəmir barmaqlıq arxasında başını aşağı salıb oturduğunu yazıblar. Məhkəmə İstintaq Komitəsinin Yelena Kərimovanın həbsi ilə bağlı vəsatətini təmin edib. Uşaqlarını öldürüb yandıran qadın ilkin olaraq 2 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Uşaqlarını öldürəndən sonra qadının barəsində psixoloq-psixiatrik ekspertiza təyin olunub. Ekspertiza qadının cinayəti törədən zaman anlaşıqlıq olub-olmadığına sualına da aydınlıq gətirməlidir. İstintaq Yelena Kərimovanın radikal dini baxışlı sekta ardıcılı olması haqda məlumatları da yoxlayır.

İstintaqın ilkin qənaətinə görə, bu il aprelin 25-də Yelena Kərimova 4 yaşlı oğlunu və 2 yaşlı qızını kirayəyə götürdüğü "Kia Rio" markalı maşının

arxa oturacağına oturdub. Maşında uşaqları boğub və bundan sonra cəsədləri yoxa çıxarmaq haqda düşüncəyə qərar gəlib ki, heç kimin olmadığı bir əraziyə aparıb orada yandırdı. Uşaqlarının cansız bədənərini külə döndərsin. Bu niyyətlə yaxınlıqdakı yanaqcaqdoldurma məntəqəsinə gedib və Semyonovsk rayonu Şaldej kəndinin kənarından kəməşəyə aparıb. Uşaqlarının cəsədini meşənin bir kənarına tullayan qadın üzərlərinə benzini tökərək odlayıb. Lakin sonradan gecəyarısı meşədə yanğını görəncə şəxslərin olacağından qorxaraq alovu söndürüb. Cəsədləri maşına qoyaraq Nijni-Novqoroddakı mənzilə qayıdıb. Növbəti gün yenidən Semyonovsk rayonuna qayıdaraq orada yarıyanmış cəsədləri gizlətmək üçün yer axtarıb. Belə bir yeri Osinki kəndinin ərazisindəki köhnə tərəvəz bazasının ərazisində

tapıb. Orada köhnə bir tikilinin içindəki zibilliyə cəsədləri tullayan qadın yenidən üzərlərinə benzini töküb və odlayıb. Kənarından yanğının böyüdüyünü görüb cəsədlərin tam yanaraq kül olacağını özlüyündə yaqınlaşdırəndən sonra maşına əyləşərək ərazidən uzaqlaşdı.

Tutulandan sonra isə cinayəti uşaqları saxlaya bilməməsi ilə izah etməyə çalışıb. Lakin məlum olub ki, əli ilə öz uşaqlarını boğan qadının imkanları kifayət qədər olub. Qadının İrina adlı rəfiqəsi Rusiya mətbuatına deyib ki, Yelena Kərimovanın belə bir cinayəti törətməsinə inanmır. İrina jurnalistlərə deyib ki, "Yelena öz uşaqları ilə nəfəs alırdı". O, baş verənlər haqda məlumatları uydurma adlandırıb.

Hazırda istintaq davam edir. Dəhşətli qətlin əsl səbəbləri, motivi də istintaq zamanı üzə çıxacaq.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Məsavət"

Dəhşətli İİV-ə yoluxanların sayı Azərbaycanda niyə artır... Mehriban Zeynalova: "Bəzi kişiler özləri bu təhlükəni yaradır"

Ölkəmizdə bu ilin 3 ayı ərzində 148 nəfərin İİV-ə (İnsanın İmmunçatışmazlığı Virus) yoluxduğu aşkarlanıb. Rəsmi məlumatlara görə, onların 145 nəfəri - yəni 98 faizi yerli, 3-ü - 2 faizi isə əcnəbi vətəndaşlardır. Təbii ki, 3 ay ərzində 148 nəfərdə dəhşətli xəstəliyin aşkarlanması böyük narahatlıq doğurur. Əsasən bu cür xəstəliklər nikah qeydiyyatı zamanı ortaya çıxır. Bəzi ucqar bölgələrdə rəsmi nikaha düşməyən yeni ailələri də nəzərə alsaq, mövcud rəqəmin daha çox olduğunu demək olar. Ümumiyyətlə, son illərdə dəhşətli xəstəlik ölkəmizdə geniş yayılmağa başlayıb.

Belə ki, təkcə ötən ilin 10 ayı ərzində 437 nəfərdə İİV aşkarlanmışdı ki, onların da 431-i yerli vətəndaş idi. 437 nəfərin isə 275-i kişi, 156-sı qadındır.

2016-cı ildə isə bu rəqəm 556 nəfər idi. Həmin ildə də qadınlar yalnız 36 faiz təşkil edirdi. Bütün dünyada olduğu kimi, ölkəmizdə də bu xəstəlik daha çox 25-45 yaş arasında olan insanlarda aşkarlanır.

Bir məsələni də qeyd edək ki, əvvəllər ölkəmizdə bu xəstəlik dəhşətli hal kimi qəbul olunurdusa, indi sanki insanların gözündə bu xəstəlik adıləməyə baş-

layıb. Lakin rəsmi rəqəmlər təhlükənin nə qədər böyük olduğunu göstərir. Xəstəliyə yoluxanlarda da əksəriyyəti paytaxt Bakının payına düşür. Bölgələrdən isə daha çox Masallı, Lənkəran, Göyçay, Astarada bu xəstəlik yayılmağa başlayıb.

Bəs dəhşət saçan xəstəlik niyə getdikcə artır? Ölkəmizdə bu xəstəliyə nəzarət edən qurumlar hansı lazımı tədbirlər görür?

Xəstəlik haqqında qısa məlumat: İnsanın immünçatışmazlığı virusu (İİV və yaxud HIV) - orqanizmi infeksiyadan qoruyan T-limfositləri - hüceyrələri pozmaqla insanın immün sistemə dağıdıcı təsir göstərən vi-

rusdur. İİV insanın immünçatışmazlığı virusudur, QİÇS isə qazanılmış immün çatışmazlığı sindromudur. Beynəlxalq aləmdə, o cümlədən bizdə onların ingiliscə HIV (Human Immunodeficiency Virus) və AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome) abreviaturalarından da istifadə olunur.

Xəstəliyin 4 mərhələsi olur. Bədən xəstəliyə yoluxduqdan 20 gün sonra ona reaksiya verir. Xəstəlik aşkar edildikdən sonra müalicələrə başlanılsa da, bir müddət sonra virus yenidən üzə çıxmağa başlayır. Bu bəzən 5-10 il çəkir. Daha sonra 3-cü mərhələ başlayır. Həkimlər artıq müalicəni tapa bilmir,

4-cü mərhələ artıq İİV olur. Təəssüflər olsun ki, xəstəliyin bu mərhələsində olan xəstələrin sağalma ehtimalı olmur.

QİÇS-in müalicəsi üçün məlum bir dərman mövcud deyil. Elmi baxımdan İİV virusuna yapışa bilən tək zülal kompleksi Gp41 özündə İİV virusu ehtiva edən hüceyrələrin müdafiə mexanizmi vasitəsilə onun yox edilməsinə imkan verir.

İİV-infeksiyasının profilaktikası onunla mübarizədə ən vacib vasitədir. Bütün dünyada alimlər İİV-ə qarşı vaksinin hazırlanması istiqamətində çalışırlar. Bəzi ümidverici nəticələrə baxmayaraq, vaksinin kəşfi haqqında danışmaq hələ tezdir.

verilməsi, tibbi müayinədən keçirilməsi məsələsi nəzərdə tutulub. Bizim hədəfimiz əsasən seks xidməti təklif edən qadınların müəyyən edilməsi və onlar arasında bu cür tədbirlərin həyata keçirilməsidir. Həmçinin digər hədəf qrupları var, bunlar narkotik istifadəçiləri, homoseksuallardır".

M.Zeynalova qeyd etdi ki, xəstəliyin geniş vüsət almasına əsas səbəb təhlükəli davranışlar, tənzimlənməyən münasibətlərdir: "Bəzən düşünürük ki, "kimse yaxınımız və yaxud tanışımızdır, onda xəstəlik olmaz" və sairə. Mümkündür ki, o adamda xəstəlik olsun. Belə hallarda yoluxma halları artır. Həmçinin narkotik istifadəçilərinin eyni iynədən istifadə etməsi xəstəliyin yayılmasına gətirib çıxarır. Bəzi kişiler özləri bu təhlükəni yaradır. Məsələn, seks təklif edən qadın qoruyucu təklif etdikdə belə, onlar bundan imtina, bəzən mübahisə də edir. Bu hallarda təhlükə böyükdür".

Qeyd edək ki, İİV-i xəstə şəxslərdə və eləcə də virus daşıyıcılarda bu xəstəliyin virusları ən çox qanda, spermada, beyindəxili mayədə olur. Orqanizmdə digər maye və ifrazatlarda, o cümlədən də ağız suyunda, göz yaşlarında, vaginal sekret mayesində HIV virusuna çox az rast gəlinir.

□ **Xalidə GƏRAY,**
Musavat.com

MÜSAVAT

Son səhifə

N 95 (6984) 2 may 2018

Şotlandlar ucuz viskini qadağan ediblər

Şotlandiyada spirtli içkilərə minimal qiymət təyin ediblər. Yeni qaydalara görə, 13 dərəcəli, 0.75 litr ölçüdə olan şərab 4.88 funtdan ucuz satıla bilməz. 0.7 litrlik viski isə 14 funtdan ucuz satılmır.

Lenta.ru saytının xəbərinə görə, Şotlandiyada hər 100 min kişi arasında saxta içkiyə görə 30 ölüm halı baş verib. Müqayisə üçün İrlandiyada 100 min kişi arasında 22, İngiltərə və Uelsdə isə 14 hal qeydə alınıb. Hər həftə Şotlandiyada spirtdən yaranan xəstəliklərə görə 22 nəfər ölür. Bu problem Şotlandiya tibbinə hər il 3 milyard funt başa gəlir.

Şotlandiyada spirtli içkinin minimal qiyməti barədə qanun layihəsi 2012-ci ildə qəbul edilib. Amma Şotland Viski Assosiasiyası bu qanuna qarşı çıxıb. Təşkilat bununla bağlı Avropa Məhkəməsinə müraciət edib. Bu məsələni Böyük Britaniyada Ali Məhkəmə həll etməlidir.

Atalar daha çox yatır, nəinki analar...

Uşaq sahibi olan qadınlar həftədə 5 saat, kişilər isə 2 saat daha az yatır. Cütlüklər üzərində aparılan araşdırmaya görə, xüsusən iş qadınları ana oldandıqdan sonra həftəlik yuxularından "itirirlər". Avstraliyada yerləşən Queensland Universitetində aparılan araşdırmaya görə, işgüzar qadınlar evdar həmcinslərlərindən həftə ərzində 5 saat daha az yatırlar. Araşdırma onu da göstərib ki, uşaq sahibi olmaq ataların da yuxu sistemini dəyişdirir. Bir qadın ana olduğu zaman həftəlik orta hesabla 48.8 saat yatır. Bu müddət uşaqların sayı artdıqca azalır. Analar 2-ci uşaqlarına sahib olduqları zaman yuxu müddəti 45.8 saata, 3-cü uşaqda isə 44.5 saata qədər azalır. Uşaq sahibi olmayan qadınların yuxu müddəti isə həftəlik orta hesabla 54 saatdır.

Uşaq sahibi olmayan qadınların yuxu müddəti isə həftəlik orta hesabla 54 saatdır.

Qaçan pişik bir həftə Nyu-York aeroportunda gizlənilib

Nyu-Yorkdakı Con Kennedy aeroportunda bir həftədir polisdən qaçmağa nail olan Pepper ləqəbli pişiyi yaxalayblar. Pişik öz sahibindən sonuncu Çinə gedərkən qaçdığı bacarıb. O, pişiyi olmadan uçuşa məcbur qalıb, heyvan isə Nyu-Yorkda qalıb. Polislər bir neçə dəfə Pepperi aeroportda görsələr də, onu yaxalamaq mümkün olmayıb.

28 apreldə polisin köməyinə Cersi Siti şəhər sakini Nuan Tan gəlib. O, Pepperin sahibəsi ilə tanış idi. O, aeroporta gəlib və onu çin ləqəbi ilə, "Day Men" olaraq çağırıb. Sonuncu tanış səsə çıxıb və bu, onun yaxalanmasına səbəb olub. İndi isə Nuan Tan Pepperi öz sahibinə çatdırmağa hazırlaşır.

2013-cü ildə xəbər verildi ki, Vankuver beynəlxalq aeroportunda pişiklərə aid yerden iki pişik qaçıb. Pişiklərdən birini yaxalayblar və iki gün sonra sahibinə qaytarıblar. İkinci pişiyin axtarışı uzun müddət davam etsə də, son nəticədə onu tapıblar.

Amerikada azyaşlılar necə qatil olur?

Amerikada 1-3 yaşındakı uşaqlar yanvar ayından indiyədək səhvən 23 nəfəri öldürüblər. Silahla oynayarkən özünü öldürən uşaqların sayı isə 9 nəfərdir. Ötən həftə Milvaukeedə gənc bir ana 2.5 yaşındakı oğlu tərəfindən silahla qətlə yetirilmişdi. Maşın sürən qadına oğlu içəridəki silahla atəş açıb. Silahlanmanın məhdudlaşdırılması üçün mübarizə aparılan "Hər qəsəbə üçün silah təhlükəsizliyi" adlı qrupun apardığı araşdırmaya görə, bu il 18 yaşından kiçiklərin səbəb olduğu ən azı 77 silahlı olay baş verib. ABS ştatları arasında Corcia uşaqların silahla ən çox müraciət etdiyi ştat elan edilib. Nyu-York və Kaliforniya kimi əhalinin çox olduğu ştatlarda isə uşaqların qarışdığı silahlı hadisələrin sayı olduqca azdır.

QOÇ - Ailə üzvlərinizlə, eləcə də digər yaxınlarınızla mübahisələriniz gözlənilir. Bu səbəbdən də çilgün olmayın. Hər bir anlaşılmazlığı dözümlü və səbrlə yoluna qoyun. Yeməyinizə də fikir verin.

BUĞA - Gün ərzində hər şey çıxardığınız qərarlardan asılı olacaq. Xüsusən də iş prinsipində kənar mövqeləri mütləq nəzərə alınmırsınız. Günün ikinci yarısında sənədləşdirmə işlərində yanlışlığa yol verməyin.

ƏKİZLƏR - Ailə üzvlərinizə qarşı qayğıkeş və mərhəmətli olun. Əgər onların arasında xəstə olanı varsa, hamıdan çox siz ürək yandırın. Axsama yaxın büdcənin artacağı da gözlənilir. Bədxərclik etməyin.

XƏRÇƏNG - Ötən ayın sonlarında reallaşdırma bilmədiyiniz planlara görə məyusluq keçirməkdənsə, əzmkarlığınızı artırın ki, boşluqlar aradan qalxsın. Ən azından bu gün mütləq həyatınızda yenilik olmalıdır.

ŞİR - Hiss olunur ki, dünəndən bəri səhhətinizlə bağlı yüngül problem yaranıb. Odur ki, özünüzü qoruyun. İndi sizə qapalı yerdə çox oturmaq olmaz. Yeni işlə bağlı məramlarınızı mümkün qədər təxirə salın.

QIZ - Daxili orqanlarınıza diqqəti artırın. Əgər mədənilə bağlı sancmalarınız varsa, həkimə müraciət edin. Fiziki rahatlığınızı təmin etmək üçün daha çox yataqda uzanmalısınız. Qalan şeylər düzəldin.

TƏRƏZİ - Yaxşı olar ki, bütün planlarınızı saat 16-ya qədər başa çatdırasınız. Əks təqdirdə sonrakı vaxt düşərli olmayacaq. Ulduzlar deyir ki, içindəki şübhələrdən qurtulmağınca, xilasınız çətin olacaq.

ƏQRƏB - Daxili rahatlığınız günün ikinci yarısından etibarən aradan qalxacaq. Amma bu təqvimdə fiziki işləri kifayət qədər azaltmağınız məsləhətdir. Əks təqdirdə səhhətiniz pisləşəcək. Kalorili qidalara üstünlük verin.

OXATAN - Bəri başdan əmin ola bilərsiniz ki, bu gün ulduzlar maddi rifah halınızı yüksəldəcək. Bu istiqamətdə bütün mümkün variantlardan yararlanmalısınız. Uzaq səfərlərə isə çıxmağa tələsməyin.

OĞLAQ - Ətraf mühitin sərtliyinə qarşı acizlik nümayiş etdirməyin. Ən azı ona görə ki, bu hal sizdə bədbinlik yarada bilər. Fəallığınızı artırın. Günün ikinci yarısını bütünlüklə sevgiyə həsr edin.

SÜTÖKƏN - Sizə elə gəlməsin ki, ünsiyyətdə olduğunuz adamların hamısından ağıllısınız. Bu təköbbür sizi gözden sala bilər. Gün ərzində daha sadə, daha mülayim olun. Əcnəbilərlə işbirliyinə getməyin.

BALIQLAR - Yeni görüşləriniz məqsədlərinizə yaxınlaşmaqda sizə yardımçı olacaq. Qarşı tərəfin ədalətli təkliflərini qəbul etməyə hazır olun. Bu gün yalan danışmaq və ya vəd vermək sizə əziyyət verə bilər.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Siqaret çəkirdi, özünü yandırdı

A danada 78 yaşındakı bir kişi yatağında siqaret çəkdiyi zaman özünü yandırdı. Bu hadisədən 16 gün sonra kişi xəstəxanada dünyasını dəyişib. Hadisə Adananın 19 May məhəlləsində baş verib. Sezal Acil adlı qoca siqaretdən heç cür vaz keçə bilmədiyi üçün yataqda da siqaret çəkib. Amma bir müddət sonra siqareti yatağının içinə düşüb. Acil yataq xəstəsi olduğu üçün yerindən tərpnə bilməyib. Həmin vaxt evdə kimsə olmadığı üçün yardıma da heç kimi çağıra bilməyib. Nəticədə Sezal Acilin yatağı da od tutub yandı. Acil bir müddət yandıqdan sonra evə gələn uşaqları tərəfindən xilas edilib. 1-ci dərəcəli yanıq xəsarəti alan qoca 16 gün sonra dünyasını dəyişib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100